

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

ISSN 1506-5170

B i u l e t y n P r a w n y

Nr 22

W a r s z a w a 2 0 0 4

K O L E G I U M R E D A K C Y J N E

Bronisław KACHNIKIEWICZ, Hanna KARASZEWSKA,
Kazimierz KOWALSKI, Jan ŁOZIŃSKI, Anna OSZCZĘDA,
Krystyna ROGALSKA, Ewa RUDNICKA (sekretarz), Maciej
SŁAWIŃSKI (przewodniczący), Barbara ŚWIĄTKIEWICZ
(zastępca przewodniczącego), Danuta TRUŚ

REDAKCJA I KOREKTA

Ewa RUDNICKA

PROJEKT OKŁADKI

Danuta CZERSKA

SKŁAD KOMPUTEROWY

Lilianna KRÓLAK

© COPYRIGHT BY KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

WYDAWNICTWO CENTRUM SZKOLENIA POLICJI W LEGIONOWIE
ZAM. NR 115/2004; NAKŁAD 1300 EGZ.

ISSN 1506-5170

SPIS TREŚCI

WYSTĄPIENIE <i>Zastępcy Komendanta Głównego Policji nadinsp. E. Szczerbaka na Seminarium radców prawnych Policji w maju 2004 r. (wygłoszone przez mł. insp. Marka Enerlicha) .....</i>	5
D. JANKOWSKI , <i>Uzasadnienie wniosku o ratyfikację Protokołów dodatkowych do Konwencji o ustano- wieniu Europejskiego Urzędu Policji .....</i>	11
R. KUPIŃSKI (opracowanie) , <i>Odpowiedzi na pytania skierowane do Policyjnego Centrum Informacyjnego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie .....</i>	29
WYROKI , <i>Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie .....</i>	42

Wystąpienie
Zastępcy Komendanta Głównego Policji
na Seminarium radców prawnych Policji
w maju 2004 r.
(wygłoszone przez mł. insp. Marka Enerlicha)

Szanowni Państwo!

Minęło kilka miesięcy od czasu zmiany kierownictwa Komendy Głównej Policji. Lata służby w Policji, także na kierowniczych stanowiskach, oraz bezpośredni ogląd sytuacji w Komendzie Głównej Policji utwierdziły nas w przekonaniu, że system zarządzania Policją pozostawia wiele do życzenia. Branżowość i autonomizacja tożsamości, brak planowania strategicznego utrudniają zarządzanie systemowe i powodują, że wsparcie ze strony Komendy Głównej Policji nie spełnia oczekiwań jednostek terenowych. Bariery efektywnego zarządzania jest także rozdrobnienie struktur Komendy Głównej Policji i nieprzejrzysty podział zadań między nimi.

W wyniku prac powołanego przez Komendanta Głównego Policji zespołu powstał nowy regulamin Komendy Głównej Policji, obowiązujący od 1 czerwca bieżącego roku. W myśl tego regulaminu Komenda Główna Policji jako urząd, przy pomocy którego – z mocy ustawy – Komendant Główny Policji wykonuje zadania centralnego organu administracji rządowej, odpowiedzialnego za ochronę bezpieczeństwa obywateli oraz ochronę bezpieczeństwa i porządku

publicznego, ukierunkuje swoje działania w większym stopniu na wyznaczanie strategii działań Policji i – na tej podstawie – na opracowywanie taktyki zapobiegania i zwalczania przestępczości. Jednocześnie usprawnia się bezpośrednią obsługę Komendanta Głównego Policji przez jego urząd – Komendę Główną Policji.

Wyrazem tej idei jest utworzenie Biura Strategii Policji oraz powołanie, w miejsce Biura Służby Prewencyjnej i Biura Służby Kryminalnej, Biura Taktyki Zwalczania Przestępczości, z jednoczesnym wyodrębnieniem Zarządu Wywiadu Kryminalnego jako komórki odpowiedzialnej za podejmowanie ukierunkowanych działań mających na celu zwalczanie przestępczości. Zadania Biura Prawnego oraz Biura Kadr i Szkolenia (w sprawach osobowych) zostają włączone do Biura Gabinet Komendanta Głównego Policji. Z Biura Służby Prewencyjnej wyłączono sprawy zapewnienia Komendantowi Głównemu Policji bieżącej informacji o stanie bezpieczeństwa publicznego w kraju oraz umożliwianie reagowania na poważne zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, powierzając je nowemu Biuru – Głównemu Sztabowi Policji. Problemy współpracy międzynarodowej Policji, w tym związane z akcesją do Unii Europejskiej, będą koordynowane wyłącznie przez Biuro Międzynarodowej Współpracy Policji. Zadania pozostałych biur są niezmienione do czasu kolejnego etapu reformy – tym razem logistyki Policji; służby logistyczne będą wyłączone ze struktur Komendy Głównej Policji. W myśl tych założeń w dalszym etapie będą reformowane komendy wojewódzkie Policji.

Szanowni Państwo!

Chcę pokreślić, że w wyniku reformy nie ulegają zmianie zadania służby prawnej w Policji. Nie może się też pogorszyć jakość legislacji, pomocy prawnej i informacji prawnej w Policji. Przywiązuję i nadal będę przywiązywać wielką wagę do roli legislatorów i radców prawnych w do-

skonaleniu prawa policyjnego i jego interpretacji oraz popularyzowaniu tego prawa wśród policjantów.

Przed nami olbrzymie wyzwanie, jakim jest wdrażanie prawa Unii Europejskiej do systemu prawa policyjnego. Bardzo dobrze, że ta kwestia znalazła odbicie w programie seminarium. Pierwsze dzienniki ustaw zawierające prawo unijne już Państwo otrzymali. Rządowe Centrum Legislacji obiecuje sukcesywne publikowanie ok. 70 tysięcy stron przetłumaczonego prawa unijnego. Najistotniejsze jest to, by radcowie prawni i legislatorzy szybko przyswoili sobie umiejętność posługiwania się tym prawem w swojej codziennej pracy. Musimy zapewnić we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji oprzyrządowanie komputerowe po włączeniu polskich tekstów prawa unijnego do naszego systemu informatycznego.

W centrum uwagi kierownictwa Policji jest stworzenie dobrego, spójnego i przejrzystego prawa Policji, kreującego Policję na formację nowoczesną, sprawną i skuteczną, wyposażoną w instrumenty prawne zapewniające lepszą niż dotychczas ochronę porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. W tym celu, a także wykonując rządowe programy „Bezpieczna Polska” i „Strategia Antykorupcyjna”, powołane przeze mnie zespoły opracowały projekty ustaw – o Policji i o służbie w Policji. Pierwszy projekt obejmuje zadania i uprawnienia Policji oraz jej organizację. Drugi dotyczy pragmatyki służbowej policjantów. Jak Państwo wiedzą, projekty te są obecnie konsultowane z komendantami wojewódzkimi Policji, dyrektorami biur w Komendzie Głównej Policji, szkołami Policji oraz Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Policjantów. Oczekuję od Państwa – radców prawnych w komendach wojewódzkich Policji – aktywnego i twórczego włączenia się w proces opiniowania tych projektów tak, aby Państwa cenne doświadczenia w stosowaniu dotychczasowego prawa policyjnego służyły uniknięciu błędów legislacyjnych i wprowadzeniu doskonał-

szych rozwiązań prawnych. Proszę o zwrócenie szczególnej uwagi na jasność uprawnień Policji i przejrzystość procedur interwencji podejmowanych przez Policję wobec obywateli. Ważne jest także precyzyjne określenie praw i obowiązków policjantów w pragmatyce służbowej – w sprawach osobowych, finansowych i mieszkaniowych.

Należy również kontynuować prace legislacyjne zmierzające do wykonania zatwierdzonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji – wynikającego także z programu „Bezpieczna Polska” – wykazu zadań Policji, niezwiązanych bezpośrednio z istotą ustawowych obowiązków Policji w kwestii ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli; zadań tych Policja powinna się pozbyć albo przekazać innym właściwym organom.

Ostatnie wydarzenia w Łodzi, Poznaniu, Krakowie i Śmiłowie spowodowały konieczność przeprowadzenia wnikliwej analizy przepisów prawa policyjnego w zakresie podejmowania interwencji Policji w przypadkach zbiorowych zakłóceń porządku publicznego, magazynowania i wydawania broni i amunicji, wykonywania czynności legitymowania i zatrzymywania osób przez policjantów nieumundurowanych. Generalnie stwierdzono prawidłowość uregulowań prawnych w tej materii. Niemniej, istnieje potrzeba wydania przez Komendanta Głównego Policji bardziej precyzyjnych przepisów dotyczących przechowywania i dystrybucji broni i amunicji. Na tle jednego z tych wydarzeń – interwencji Policji w Śmiłowie – rodzi się potrzeba lepszego niż dotychczas przyswojenia przez kierownictwo jednostek podstawowych Policji i służby dyżurne tych jednostek przepisów prawa dotyczących pomocy Policji organom egzekucyjnym; widzę w tym również rolę obsługi prawnej tych jednostek.

Niezwykle ważne znaczenie dla legalnego funkcjonowania Policji ma pomoc prawna. Coraz bardziej skomplikowane, a jednocześnie niespójne prawo wewnętrzne oraz

nakładające się na nie normy prawne Unii Europejskiej mogą dezorientować nawet najbardziej doświadczonych praktyków. Będą więc Państwo musieli odpowiadać coraz częściej na pytania, co mówią na dany temat przepisy Unii Europejskiej i jakie przepisy stosować w przypadku kolizji z prawem krajowym. Trzeba też być przygotowanym na doradztwo prawne nie tylko w sferze pragmatyki służbowej i zaopatrzenia, lecz także w dziedzinie wykonywania ustawowych zadań Policji – legalności czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych i administracyjno-porządkowych; również w kwestiach związanych ze stosowaniem umów międzynarodowych, dotyczących współpracy policyjnej. Muszą Państwo przywiązywać dużą wagę do pomocy wydziałom postępowań administracyjnych. Prawidłowość wydawanych przez organy Policji decyzji administracyjnych w sprawach pozwoleń na broń, licencji ochroniarskich i detektywistycznych, transportu drogowego i innych – to istotny warunek pozytywnego wizerunku Policji w społeczeństwie.

Niebagatelne znaczenie, nie tylko dla Państwa, lecz także dla służb tzw. merytorycznych ma szybka i precyzyjna informacja prawna. Kierownictwu Policji znane są bariery organizacyjne i techniczne wynikające najczęściej z niezależnych od nas ograniczeń budżetowych. Niemniej musimy zrobić wszystko co możliwe w celu poprawy sytuacji w tej kwestii.

Szanowni Państwo!

Zwiększone i coraz bardziej złożone zadania wymagają samodyscypliny i zaangażowania w służbie i pracy. Konieczne jest także – sami Państwo to przecież rozumieją – przyśpieszone doskonalenie zawodowe we własnym zakresie.

Kierownictwo jednostek Policji oczekuje profesjonalizmu i dyspozycyjności. Nie chcemy naruszać ustawy o radcach prawnych, ale nie możemy tolerować – bo nie stać nas na to – wykonywania przez radcę prawnego kosztem Policji obsługi prawnej na rzecz podmiotów poza Policją. Dokładamy starań, aby warunki służby i pracy radców prawnych i legislatorów odpowiadały ich wiedzy, fachowości i aspiracjom. Wysoko oceniamy Państwa wkład w doskonalenie i stosowanie prawa policyjnego, ale nie ukrywam, że oczekujemy więcej, bo zmuszają nas do tego wymienione przeze mnie warunki wewnętrzne i zewnętrzne.

Dziękuję Państwu za dotychczasową pracę. Pozostaję w przekonaniu, że wiedza uzyskana na tym seminarium przeloży się na lepszą efektywność służby prawnej w Policji.

Dariusz JANKOWSKI

W dniu 1 listopada 2004 r. Policja polska stanie się pełnoprawnym członkiem Europejskiego Urzędu Policji. Fakt ten, jako bezprecedensowy w historii formacji, będzie miał doniosłe znaczenie ze względu na wprowadzenie polskiego organu ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego do europejskiego forum podmiotów, zajmujących się podobną problematyką. Współpraca w zwalczaniu przestępczości stanie się wówczas przedmiotem bezpośrednich kontaktów między wszystkimi państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Moment wstąpienia do struktur Europejskiego Urzędu Policji był poprzedzony pracami legislacyjnymi w Polsce, związanymi z ratyfikowaniem Konwencji o Europolu i pięciu Protokołów dodatkowych do niej, a zakończonymi w dniu 29 lipca 2004 r. oficjalnym złożeniem dokumentów ratyfikacyjnych u Depozytariusza w Brukseli. Ponieważ akty te staną się źródłem prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, zasadne jest przybliżenie treści Protokołów dodatkowych do Konwencji o Europolu funkcjonariuszom Policji, którzy będą zobligowani do respektowania ich postanowień w codziennej służbie.

Uzasadnienie wniosku o ratyfikację Protokołów dodatkowych do Konwencji o ustanowieniu Europejskiego Urzędu Policji

Rzeczpospolita Polska, jako państwo kandydujące do wstąpienia w struktury Unii Europejskiej, została zobligowana, poprzez proces negocjacyjny, do wypełnienia postanowień akcesyjnych związanych z przyjęciem unijnego dorobku prawnego w sprawach wewnętrznych. Jednym z tych zobowiązań jest przystąpienie do Konwencji o ustanowieniu Europejskiego Urzędu Policji, zwanego dalej „Europolem”. Związanie się tą umową międzynarodową przez Rzeczpospolitą Polską będzie wyrazem pełnej akceptacji ustalonych zasad współpracy policyjnej w ramach zjednoczonej Europy. W dniu 26 lipca 1995 r. została sporządzona w Brukseli i podpisana przez pełnomocników państw członkowskich Unii Europejskiej – Konwencja o ustanowieniu Europejskiego Urzędu Policji, zwana dalej „Konwencją”, która ustanowiła tę organizację międzynarodową podmiotem koordynującym zwalczanie przestępczości w zjednoczonej Europie. Do chwili obecnej Konwencja została uzupełniona lub zmieniona przez pięć Protokołów dodatkowych, które, będąc jej integralną częścią, powinny zostać poddane procedurze ratyfikacyjnej w Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby kompleks przepisów prawnych, stanowiących podstawę działania Europejskiego Urzędu Policji jako organizacji międzynarodowej, stał się częścią polskiego systemu prawnego w zjednoczonej Europie.

Konwencja jako podstawa prawna współpracy organów ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego w wymiarze Unii Europejskiej wymaga bowiem stałego uzupełniania jej postanowień, gdyż ewaluacja zjawisk towa-

rzyszających procesowi reformowania struktur Wspólnoty również dotyczy płaszczyzn, na których Konwencja się opiera. Z uwagi na konieczność uregulowania wielu spraw związanych z Europolem, a nieujętych w pierwotnym tekście Konwencji z 1995 r., wystąpiła konieczność wydania licznych aktów prawnych modyfikujących jej postanowienia i umożliwiających sprawniejsze korzystanie z narzędzi, którymi Konwencja dysponuje, by osiągnąć cel, w jakim ją sporządzono.

Pierwszym Protokołem dodatkowym, który uzupełnia pierwotne postanowienia Konwencji, jest Protokół z dnia 23 lipca 1996 r. (Dz. Urz. UE 1996/C 299/01) sporządzony na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, w trybie prejudycjalnym, Konwencji o ustanowieniu Europejskiego Urzędu Policji.

Składa się on z 8 artykułów, które są podstawą do określenia wyłącznej właściwości Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w kontekście kompetencji do orzekania prejudycjalnego w sprawie wykładni postanowień Konwencji w przypadkach, gdy taka wykładnia jest niezbędna w państwach członkowskich Unii Europejskiej do wydania wyroku w sprawie sądowej. Protokół będzie miał bowiem zastosowanie wszędzie tam, gdzie w sprawie sądowej w państwie członkowskim wystąpi element nawiązujący do Konwencji, a sąd lub Trybunał orzekający poweźmie wątpliwości interpretacyjne co do ważności lub brzmienia jej postanowień. W takich sytuacjach pytania prejudycjalne będą skierowane do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich przed formalnym zakończeniem sprawy i będą stanowiły swoisty „warunek zawieszający” dla wydawanego wyroku. Powyższa właściwość Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wynika *expressis verbis* z treści artykułu 1 Protokołu. W artykule 2 ustanowiono zasadę, która po wejściu w życie Protokołu będzie miała zastosowanie w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej; traktuje ona o fakul-

tatywnym uprawnieniu do złożenia deklaracji przez państwo członkowskie Unii Europejskiej uznającej kompetencje powyższego Trybunału do orzekania w przedstawionym trybie prejudycjalnym. Protokół stwarza przy tym alternatywnie możliwości określenia przez państwo członkowskie zakresu objętego przedmiotową deklaracją, w brzmieniu:

„a) każdy sąd lub trybunał tego państwa, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa krajowego, może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawistej i dotyczącego ważności lub wykładni Konwencji o Europolu, jeżeli sąd lub Trybunał ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku”;

lub

„b) każdy sąd lub trybunał tego państwa może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawistej i dotyczącego ważności lub wykładni Konwencji o Europolu, jeżeli sąd lub Trybunał uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku”.

Jedna z przedmiotowych deklaracji, w brzmieniu określonym Protokołem, może być przez Rzeczpospolitą Polską złożona depozytariuszowi Protokołu już w momencie składania dokumentów przystąpienia. Jednakże najwłaściwszym rozwiązaniem jest pozostawienie tej kwestii na okres późniejszy, po uprzednim ustaleniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości potrzeby lub celowości składania deklaracji, a w przypadku pozytywnego przesądzenia tej kwestii – wskazaniu właściwej deklaracji jako wiążącej dla Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 3 dotyczy stosowania w przedmiocie objętym treścią Protokołu właściwych postanowień Statutu i regulaminu wewnętrznego Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot

Europejskich. Państwa członkowskie mają przy tym prawo, niezależnie od złożenia lub nie deklaracji, przedkładania kwestii prejudycjalnych do rozstrzygnięcia temu organowi.

W artykule 4 określono procedurę wejścia w życie Protokołu, która została pomyślnie dopełniona i Protokół obowiązuje w Unii Europejskiej. Artykuł 5 odnosi się bezpośrednio do Rzeczypospolitej Polskiej, która jako państwo przystępujące do Unii Europejskiej ma prawo przystąpić do Protokołu na zasadach w nim określonych. W odniesieniu do RP zastosowanie będzie miała zasada wejścia Protokołu w życie po upływie 90 dni od daty złożenia u jego depozytariusza dokumentów przystąpienia. W artykule 6 ustanowiono zasadę przyjęcia postanowień Protokołu przez każde państwo przystępujące do Unii Europejskiej. Artykuł 7 Protokołu stanowi w sposób wyczerpujący o procedurze dokonywania zmian w jego treści. Treść artykułu 8 statuuje depozytariusza Protokołu, którym jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej, a także wskazuje Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich jako miejsce publikacji wszelkich dokumentów związanych z realizacją postanowień Protokołu.

Drugim Protokołem dodatkowym, który uzupełnia pierwotne postanowienia Konwencji, jest Protokół z dnia 19 czerwca 1997 r. (Dz. Urz. UE 1997/C 221/01) sporządzony na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz artykułu 41 ustęp 3 Konwencji o Europolu w sprawie przywilejów i immunitetów Europolu, członków jego organów, zastępców dyrektora i pracowników Europolu.

Protokół ten składa się z 19 artykułów, które kompleksowo regulują problematykę przywilejów i immunitetów samej organizacji jako podmiotu prawa międzynarodowego publicznego, a także urzędników wchodzących w jego skład. Artykuł 1 zawiera w swej treści definicje pojęć używanych na potrzeby tego Protokołu. W artykule 2 została zawarta generalna zasada nadania im-

munitetu jurysdykcyjnego oraz zwolnienia Europolu od procesów sądowych i rewizji, zajęcia, zarekwirowania lub konfiskaty majątku oraz wszelkich innych form ingerencji, co jest wyrazem daleko idącej autonomii tej organizacji, nadanej przez Unię Europejską w Konwencji. Kolejna zasada, zawarta w treści artykułu 3 Protokołu, postanawia, iż archiwa Europolu są nienaruszalne, bez względu na miejsce ich lokalizacji. Treść artykułu 4 dotyczy kwestii zwolnienia Europolu z podatków i ceł, co przejawia się w tym m.in., że w ramach urzędowych czynności Europol oraz pozostające w jego posiadaniu aktywa, dochód i inne formy własności są zwolnione z wszelkich podatków bezpośrednich. Na mocy artykułu 5 Protokołu aktywa finansowe Europolu są zwolnione z wszelkich ograniczeń. Artykuł 6 dotyczy udogodnień i zwolnień w kwestii komunikowania się Europolu i zapewnia taką ochronę korespondencji, jaką przewidziano dla przesyłek i toreb dyplomatycznych. W artykule 7 Protokołu określono zasadę ułatwienia podróży urzędnikom Europolu w trakcie wykonywania przez nich czynności urzędowych na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej. Treść artykułu 8 traktuje natomiast o przywilejach i immunitetach przysługujących członkom organów Europolu oraz członkom personelu Europolu (Zarządowi, Kontrolerowi finansowemu, Komisji finansowej, dyrektorowi, zastępcom dyrektora i funkcjonariuszom Europolu), z odesłaniem do zasad wyrażonych w artykule 14 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, które mają zastosowanie w stosunku do członków personelu Europolu. W artykule 9 ustanowiono wyłączenie spod ochrony immunitetu spraw wytaczanych z powództwa cywilnego przez osoby trzecie za szkody, łącznie z uszkodzeniem ciała lub śmiercią, będące następstwem wypadku komunikacyjnego spowodowanego przez urzędników Europolu. Artykuł 10 Protokołu zawiera w swej treści postanowienia traktujące o sytuacji podatkowej osób zatrudnionych

w Europolu, które podlegają stosownym przywilejom podatkowym jedynie wówczas, gdy okres ich zatrudnienia trwa dłużej niż rok. Artykuł 11 stanowi podstawę do zapewnienia przez państwa członkowskie Unii Europejskiej ochrony i bezpieczeństwa osobom służącym w Europolu; o przyznaniu ochrony wnioskuje Dyrektor Europolu. Postanowienia artykułu 12 odnoszą się do sytuacji związanych z uchYLENIEM przywilejów i immunitetów urzędnikom Europolu i traktują w sposób precyzyjny o sytuacjach wymagających ich uchYLENIA. W artykule 13 Protokołu określono procedurę rozstrzygania sporów dotyczących odmowy zniesienia immunitetu Europolu. Artykuł 14 statuuje, iż nie dopuszcza się zastrzeżeń w odniesieniu do Protokołu, co jest w pełni zgodne z treścią artykułu 19 lit. a Konwencji Wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. (Dz. U. z 1990 r. nr 74, poz. 439). W artykule 15 określono procedurę wejścia w życie Protokołu; dzięki jej pomyślnemu dopełnieniu Protokół obowiązuje w Unii Europejskiej. Artykuł 16 bezpośrednio odnosi się do Rzeczypospolitej Polskiej, która jako państwo przystępujące do Unii Europejskiej ma prawo przystąpić do Protokołu na zasadach w nim określonych. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej zastosowanie będzie miała zasada wejścia Protokołu w życie po upływie 90 dni od daty złożenia u jego depozytariusza dokumentów przystąpienia. W artykule 17 ustanowiono zasadę poddania Protokołu ocenie w dwa lata po jego wejściu w życie, co już nastąpiło. Artykuł 18 Protokołu stanowi w sposób wyczerpujący o procedurze dokonywania zmian w jego treści. Artykuł 19 statuuje depozytariusza Protokołu, którym jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej, a także wskazuje Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich jako miejsce publikacji wszelkich dokumentów związanych z realizacją postanowień Protokołu.

Trzecim Protokołem dodatkowym, który jednocześnie jest pierwszym zmieniającym pierwotne postanowienia

Konwencji, jest Protokół z dnia 30 listopada 2000 r. (Dz. Urz. UE 2000/C 358/01) sporządzony na podstawie artykułu 43 ustęp 1 Konwencji w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Policji (Konwencji o Europolu), zmieniający artykuł, 2, oraz załącznik do tej Konwencji.

Ten Protokół, zawierający w swej treści 4 artykuły, dotyczy usprawnienia prac Europolu w kontekście zwalczania procederu legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnych źródeł, a więc „prania pieniędzy”. W artykule 1 Protokół konkretyzuje ten proceder jako dodatkowy cel dla działań podejmowanych przez Europol i wprowadza stosowną zmianę do treści samej Konwencji, modyfikując postanowienia artykułu 2 ustępów 2 i 3 oraz załącznika do Konwencji celem właściwego umiejscowienia zjawiska legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnych źródeł w katalogu zwalczanych rodzajów przestępczości. Artykuł 2 określa procedurę wejścia w życie Protokołu, która została pomyślnie dopełniona i Protokół obowiązuje w Unii Europejskiej. Treść artykułu 3 bezpośrednio odnosi się do Rzeczypospolitej Polskiej, która jako państwo przystępujące do Unii Europejskiej ma prawo przystąpić do Protokołu na zasadach w nim określonych. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej zastosowanie będzie miała zasada wejścia Protokołu w życie po upływie 90 dni od daty złożenia u jego depozytariusza dokumentów przystąpienia. Artykuł 4 statuuje depozytariusza Protokołu, którym jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej, a także wskazuje Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich jako miejsce publikacji wszelkich dokumentów związanych z realizacją postanowień Protokołu.

Czwartym Protokołem dodatkowym, który jest drugim zmieniającym pierwotne postanowienia Konwencji, jest Protokół z dnia 28 listopada 2002 r. (Dz. Urz. UE 2002/C 312/01), zmieniający Konwencję w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Policji (Konwencję o Europolu), oraz Protokół

w sprawie przywilejów i immunitetów Europolu, członków jego organów, zastępców dyrektora i pracowników Europolu.

Składa się on z 5 artykułów, które tworzą podstawy prawne do współpracy Europolu w zakresie wynikającym z jego mandatu z państwami członkowskimi w ramach Wspólnych Zespołów Śledczych, zwanych dalej „Zespołami”. Są one powoływane do działań przez co najmniej dwa państwa członkowskie na mocy odpowiednich porozumień. Artykuł 1 wprowadza w tym celu stosowne zmiany do tekstu samej Konwencji.

Pierwszym elementem jest modyfikacja treści artykułu 3 ustęp 1 Konwencji poprzez dodanie punktów 6 i 7 (rozszerzenie przedmiotowe), traktujących o możliwości bezpośredniego uczestniczenia urzędników Europolu w pracach Zespołów lub wnioskowania przez Europol do państw członkowskich o przeprowadzenie bądź koordynację czynności śledczych.

Drugim elementem jest dodanie do tekstu Konwencji nowych artykułów 3a, 3b i 39a. Artykuł 3a Konwencji precyzyjnie opisuje podstawy prawne i zakres uczestnictwa urzędników Europolu w pracach Zespołów, określając m.in. sposób wprowadzania tej kategorii osób do Zespołów poprzez wspólne ustalenia między Dyrektorem Europolu a właściwymi władzami państw członkowskich. W treści artykułu 3b Konwencji zawarto z kolei postanowienia traktujące o wnioskach składanych przez Europol państwu członkowskim w celu wszczęcia śledztw w sprawach karnych przez właściwe organy tych państw. Na państwa członkowskie został nałożony obowiązek rozpatrzenia takiego wniosku Europolu. Państwo członkowskie winno poinformować Europol, czy takie śledztwo zostanie wszczęte. Dopuszczono jednakże możliwość odmowy realizacji wniosku z jednoczesnym obowiązkiem poinformowania Europolu o tej decyzji wraz z jej uzasadnieniem. Uzasadnienie nie jest wymagane w przypadkach odmowy realizacji wniosku z przyczyn związanych z ochroną interesów bezpieczeństwa

narodowego lub trwającego postępowania albo bezpieczeństwa osób. Artykuł 39a Konwencji traktuje o ponoszeniu odpowiedzialności w odniesieniu do uczestnictwa Europolu w Zespołach, która została scedowana na państwo członkowskie, na którego terytorium szkoda powstała. Europol zobowiązany jest do zwrotu wszelkich kosztów poniesionych przez takie państwo, a związanych z likwidacją szkody.

Trzecim elementem jest modyfikacja treści artykułu 28 ustęp 1 Konwencji poprzez dodanie punktów 1a i 21a. Postanowienia te odnoszą się do kompetencji Zarządu Europolu i poszerzają je o kwestię związaną z decyzyjnym stanowieniem zasad uczestnictwa urzędników Europolu w Zespołach oraz o sprawy rozwiązywania sporów z państwem członkowskim, dotyczących odpowiedzialności, a wynikających z tytułu uczestnictwa Europolu w tych Zespołach. W treści artykułu 2 Protokołu została zawarta modyfikacja zapisu artykułu 8 Protokołu z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie przywilejów i immunitetów Europolu, członków jego organów, zastępców dyrektora i pracowników Europolu poprzez dodanie ustępu 4, traktującego o nieobowiązywaniu immunitetu, wynikającego z tego artykułu 8, w odniesieniu do urzędników Europolu wykonujących czynności urzędowe w ramach Zespołów. Artykuł 3 określa procedurę wejścia w życie Protokołu, która została pomyślnie dopełniona i Protokół obowiązuje w Unii Europejskiej. Treść artykułu 4 bezpośrednio odnosi się do Rzeczypospolitej Polskiej, która jako państwo przystępujące do Unii Europejskiej ma prawo przystąpić do Protokołu na zasadach w nim określonych. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej będzie miała zastosowanie zasada wejścia Protokołu w życie po upływie 90 dni od daty złożenia u jego depozytariusza dokumentów przystąpienia. Artykuł 5 określa depozytariusza Protokołu, którym jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej, a także wskazuje Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich jako miejsce publikacji wszelkich doku-

mentów związanych z realizacją postanowień Protokołu.

Piątym Protokołem dodatkowym, który uzupełnia pierwotne postanowienia Konwencji, jest Protokół z dnia 27 listopada 2003 r. (Dz. Urz. UE 2004/C 2/01), zmieniający Konwencję w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Policji (Konwencję o Euopolu), sporządzony na podstawie artykułu 43 ustęp 1 tej Konwencji.

Protokół ten składa się z 5 artykułów, które znacząco modyfikują dotychczasowe postanowienia Konwencji w celu usprawnienia działalności Europolu, zwłaszcza w kontekście rozszerzenia Unii Europejskiej o nowe państwa członkowskie, w tym Rzeczpospolitą Polską. Wychodząc temu postulatowi naprzeciw państwa członkowskie Europolu uznały, że organizacji tej „należy udzielić niezbędnego wsparcia i przyznać odpowiednie środki, aby mogła skutecznie wypełniać rolę najważniejszego forum europejskiej współpracy policyjnej” oraz „należy dokonać koniecznych zmian w Konwencji, które wzmocnią funkcję wsparcia operacyjnego Europolu względem krajowych władz policyjnych”, co znalazło swoje odzwierciedlenie w treści Protokołu.

W artykule 1 postanowiono zawrzeć wszystkie zmiany do Konwencji i Załącznika; ujęto je w 24 punktach. W punkcie 1 określono w nowym brzmieniu „Cel” działalności Europolu, który obecnie ma skupiać wszystkie najpoważniejsze formy przestępczości międzynarodowej. Punkt 2 doprecyzowuje zakres pomocy i wsparcia Europolu udzielanego państwom członkowskim oraz ustanawia Europol punktem kontaktowym w walce z przestępczością fałszowania waluty euro. W punkcie 3 wprowadzono możliwość rozszerzenia prawa przez państwa członkowskie do bezpośrednich kontaktów z Europolem na inne podmioty niż jednostki narodowe. Postanowienia punktu 4 wprowadzają do Konwencji nowy artykuł 6a, który określa zasady przetwarzania informacji przez Europol. W punkcie 5 doprecyzowano zakres bezpośredniego kontaktu z systemami Europolu in-

nych podmiotów niż jednostki narodowe, który możliwy jest jedynie w celu sprawdzenia czy poszukiwane dane znajdują się w systemach, dalsze bowiem pośredniczenie w ich przekazywaniu pozostawiono do dyskrecjonalnej właściwości jednostek narodowych. Punkt 6 odnosi się do modyfikacji sposobu korzystania z danych oraz wprowadza również możliwość zapraszania do prac analitycznych ekspertów z państw lub instytucji trzecich. W punkcie 7 określa się nowe brzmienie artykułu 12 Konwencji odnoszącego się do polecenia otwarcia pliku z danymi. Zapis punktu 8 dotyczy nowej treści artykułu 16 Konwencji, który daje Europolowi prawo do określenia postanowień odnośnie kontroli wyszukiwania informacji w komputerowej bazie danych. W punkcie 9 została określona możliwość wprowadzenia stosownego poziomu zabezpieczenia danych przez dyrektora Europolu. Punkt 10 odnosi się do sposobu postępowania w przypadku wystąpienia konieczności dalszego przechowywania danych osobowych. W punkcie 11 zawarto odesłanie dotyczące stosowania zasad przetwarzania informacji również do danych przechowywanych w aktach papierowych. Punkt 12 wprowadza powinność przesyłania sprawozdań z działalności wspólnego organu nadzorczego Parlamentowi Europejskiemu. Zapis punktu 13 usuwa część przepisu w artykule 26 ustęp 3 – wyrazy „i tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej”. Postanowienia określone w punkcie 14 dotyczą zwiększenia uprawnień Zarządu w celu usprawnienia działania całej organizacji. W punkcie 15 dodano powinność dla dyrektora Europolu do regularnego przekazywania Zarządowi aktualnych informacji o wdrażaniu priorytetów. Zapis punktu 16 usuwa część przepisu w artykule 30 ustęp 1 – wyrazy „tytułu VI”. Punkt 17 dodaje do Konwencji nowy artykuł 32a określający prawo dostępu do dokumentów Europolu. W punkcie 18 zawarto nowe brzmienie artykułu 34, który aktualnie zawiera szersze spektrum informacji koniecznych do przekazania Parlamentowi Europejskiemu.

Zapis punktu 19 ustanawia jako zasadę powinność przekazywania w formie informacji dla Parlamentu Europejskiego pięcioletniego planu finansowania przez Radę. Punkt 20 wprowadza odesłanie do rozporządzenia Rady nr 44/2001 z 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji oraz uznania i egzekwowania orzeczeń w sprawach cywilnych i gospodarczych. Zapis punktu 21 daje Europejowi możliwość ustanowienia i utrzymywania ścisłej współpracy z Eurojustem jako europejskim forum współpracy przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Postanowienia punktu 22 modyfikują zapis Konwencji dotyczący trybu dokonywania zmian w jej treści. W punkcie 23 zostały określone zmiany w zapisach załącznika do Konwencji, które stanowią wypadkową nowelizacji postanowień Konwencji. Zapis punktu 24 usuwa część przepisów – wyrazy „zgodnie z procedurą ustanowioną w tytule VI Traktatu o Unii Europejskiej” z treści Konwencji (zbędne z legislacyjnego punktu widzenia).

Artykuł 2 określa procedurę wejścia w życie Protokołu, która aktualnie dokonuje się w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Przepis artykułu 3 zawiera w swej treści procedurę derogacyjną dla Protokołu sporządzonego na podstawie artykułu 43 ustęp 1 Konwencji ustanawiającej Europejski Urząd Policji, zmieniającego artykuł 2 i załącznik do Konwencji. Treść artykułu 4 odnosi się bezpośrednio do Rzeczypospolitej Polskiej, która jako państwo przystępujące do Unii Europejskiej ma prawo przystąpić do Protokołu na zasadach w nim określonych. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej zastosowanie będzie miała zasada związania się Protokołem określona wprost w treści ustępu 2, gdyż jego dokumenty ratyfikacyjne powinny być złożone w tym samym czasie co Konwencja. Artykuł 5 określa depozytariusza Protokołu, którym jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej, a także wskazuje Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich jako miejsce publikacji wszelkich dokumentów związanych z Protokołem.

Cztery z wymienionych Protokołów dodatkowych do Konwencji weszły już w życie i są jej częściami składowymi. Piąty z Protokołów z dnia 27 listopada 2003 r. jest poddany procedurze ratyfikacyjnej w państwach członkowskich Unii Europejskiej; taki obowiązek wprost wynika ze zobowiązań akcesyjnych, zwłaszcza Aktu Ateńskiego z dnia 16 kwietnia 2003 r., oraz samego Protokołu, gdzie w treści artykułu 4 ustęp 2 zapisano, że „Instrumenty akcesji do niniejszego Protokołu powinny zostać zdeponowane jednocześnie z instrumentami akcesji do Konwencji Europlu, o których mowa w artykule 46 Konwencji”. Determinuje to zatem do dołożenia wszelkich starań legislacyjnych wprowadzających Protokół do prawa polskiego w celu jednoczesnego złożenia dokumentów ratyfikacji wraz z Konwencją i pozostałymi Protokołami. Pełna realizacja postanowień wynikających z treści Konwencji nie może odbywać się bowiem bez ratyfikowania wszystkich Protokołów. Podjęte w Rzeczypospolitej Polskiej działania, zmierzające do przystąpienia do Konwencji w najwcześniejszym terminie po akcesji do Unii Europejskiej, zmuszają również do dołożenia wszelkich starań, w ramach polskiego porządku prawnego, o przystąpienie w tym samym czasie do przedmiotowych Protokołów. Jednoczesne wejście w życie Konwencji i Protokołów w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej będzie na forum Unii Europejskiej wyrazem zaangażowania we wspólną dbałość i troskę o poprawę porządku i bezpieczeństwa w rozszerzonej Wspólnocie. Będzie to również sygnał mówiący o prestiżu i zaufaniu, jakim Rzeczpospolita Polska obdarzyła Europol, co w sposób znaczący winno wpłynąć na obraz Polski zarówno w Europie, jak i w świecie. Wymierne zaś korzyści z uczestnictwa w europejskim forum policyjnym będą zapewne widoczne w poprawie bezpieczeństwa obywateli polskich i pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej, przebywających zarówno na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jak i Wspólnoty. Uzyskanie przez Polskę w dniu

1 maja 2004 r. statusu państwa członkowskiego Unii Europejskiej powoduje przesunięcie granicy unijnej na jej wschodnią granicę, a więc Polska staje się automatycznie terenem działania Europolu. Powoduje to również konieczność podjęcia wszelkich prawnych działań zmierzających do formalnego przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji i Protokołów, gdyż tylko w ten sposób może ona stać się pełnoprawnym członkiem Europolu – organizacji międzynarodowej skupiającej służby policyjne wszystkich państw członkowskich, która po rozszerzeniu reprezentuje interesy przedstawicieli dwudziestu pięciu państw członkowskich Unii Europejskiej.

W związku z faktem, iż Protokoły należą do kategorii aktów prawa unijnego, które nie podlegają procedurze negocjowania w momencie przystępowania do nich, Rzeczpospolita Polska jest zobligowana do przyjęcia tekstów Protokołów w obecnym kształcie jako całości, co w kontekście akcesji do Unii Europejskiej i konieczności implementacji *acquis communautaire* w pełnym zakresie nie powinno budzić wątpliwości; Protokoły jako akty prawne wynikające z prawodawstwa Wspólnot są w pełni z nim zgodne i winny wejść do polskiego porządku prawnego stając się jego integralną częścią. Z chwilą wejścia Konwencji i Protokołów dodatkowych do niej w życie w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej automatycznie przestanie obowiązywać Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Europejskim Biurem Policji o współpracy w zwalczaniu przestępczości, sporządzona w Warszawie dnia 3 października 2001 r. – na mocy art. 18 ust. 2.

Ponadto należy wskazać, że w Akcie Ateńskim z dnia 16 kwietnia 2003 r., dotyczącym warunków przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej (...) do Unii Europejskiej, Polska zobowiązała się do związania po akcesji (artykuł 3 punkt 4) Konwencjami z dziedziny wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, których nie można oddzielić od osiągnięcia

celów Traktatu Unii Europejskiej, a które do dnia przystąpienia zostały otwarte do podpisu przez obecne państwa członkowskie, a także tych, które zostały przygotowane przez Radę zgodnie z tytułem VI Traktatu Unii Europejskiej, a których przyjęcie Rada zaleciła państwom członkowskim. W wykonaniu tego zobowiązania ratyfikowanie Protokołów dodatkowych do Konwencji jest nieodzowne.

Wprowadzenie do porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej postanowień Protokołu traktującego o Wspólnych Zespołach Śledczych wymaga skorelowania jego treści z przepisami Kodeksu postępowania karnego, w którym wymagane jest wprowadzenie stosownych zmian zmierzających do pełnej implementacji postanowień decyzji ramowej Rady Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie Wspólnych Zespołów Śledczych (Dz. Urz. UE 2002/C 162/1 z 20.06.2002 r.). Obecnie toczą się prace nad nowelizacją tego Kodeksu.

Wejście w życie pozostałych Protokołów w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej nie spowoduje konieczności wprowadzenia zmian w ustawodawstwie wewnętrznym, ponieważ ich postanowienia nie odbiegają od obowiązującego prawa, tym bardziej że Rzeczpospolita Polska jest związana z Europolem stosowną umową, która jest zgodna z polskim prawem, a realizacja współpracy z tą organizacją przebiega w ramach obowiązującego porządku prawnego nie powodując żadnych z nim kolizji.

Zgodnie ze stosownymi postanowieniami Protokołów są one otwarte na przystąpienie każdego państwa, które staje się członkiem Unii Europejskiej. Stosownie zaś do art. 17 ustawy z dnia 14 kwietnia o umowach międzynarodowych (Dz. U. nr 39, poz. 443 oraz z 2002 r. nr 216, poz. 1824) związanie Rzeczypospolitej Polskiej Protokołami nastąpi w wyniku ratyfikacji. Państwa przystępujące do Protokołów nie podpisują ich, lecz od razu składają swoje dokumenty ratyfikacyjne – przystąpienia na ręce depozytariusza,

którym jest Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej przedmiotowymi Protokołami nastąpi przez ratyfikację za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483) oraz art. 12 w związku z art. 17 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych, ponieważ postanowienia Protokołów odnoszą się do członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej, a także wolności, praw lub obowiązków obywatelskich. Ponadto kwestia otrzymywania z zagranicy oraz wysyłania za granicę państwa materiałów niejawnych, zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11, poz. 95 z późn. zm.), powinna być regulowana ratyfikowaną umową międzynarodową. Na taki tryb związania wskazuje również art. 5 ust. 8 w odniesieniu do art. 41 Konwencji, który statuuje przywileje i immunitet dla oficerów łącznikowych Europolu. Stanowi to tzw. materię ustawową, co powoduje, że Protokoły, a zwłaszcza ten traktujący wprost o przywilejach i immunitetach, powinny wejść do polskiego porządku prawnego przez ratyfikację za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Ze względu na prestiż, jakim cieszy się Europol na arenie międzynarodowej, oraz wyraz woli politycznej jak najszybszego włączenia polskich podmiotów do współpracy w ramach tej organizacji, niezbędne jest dłożenie wszelkich starań w ramach obowiązującego prawa, aby Rzeczpospolita Polska stała się pełnoprawnym członkiem Europolu w jak najwcześniejszym terminie, czyli z dniem 1 września 2004 r. Pozwoli to w pełni wykorzystać polskim podmiotom możliwości stwarzane przez Europol, z pozytywnym skutkiem dla wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej; to powinno wydatnie wpłynąć na podniesienie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego, nie tylko w kraju, lecz także w Europie.

Postanowienia protokołów odnoszą się do ustawowych kompetencji ministrów i centralnych organów administracji rządowej, a mianowicie: ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej oraz Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

W Rzeczypospolitej Polskiej Protokoły mogą wejść w życie najwcześniej w dniu 1 września 2004 r. z uwagi na postanowienia art. 46 Konwencji, jak i samych Protokołów, które wymagają, aby upłynęły trzy miesiące od daty złożenia dokumentów ratyfikacyjnych (przy wspomnianym założeniu, iż przedmiotowe dokumenty zostaną złożone u depozytariusza Protokołów w maju br.). To pozwoli na pełnoprawne uczestnictwo w europejskim forum służb policyjnych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Przyjęcie Protokołów do polskiego porządku prawnego nie spowoduje powstania kosztów związanych z koniecznością dodatkowego partycypowania we wspólnym budżecie Europolu; koszty te powstaną w wyniku przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji o ustanowieniu Europejskiego Urzędu Policji, co zresztą powinno nastąpić jednocześnie. Przystąpienie bowiem do Protokołów jest asymilowane przez Konwencję i jakiegokolwiek koszty z tym związane są absorbowane przez koszty wynikające z pełnego uczestnictwa w Europolu, co zostało wyraźnie wskazane w procesie legislacyjnym – przystąpienia do Konwencji. Ponadto koszty te zostały już wyliczone na 2005 r. i zostaną sfinansowane z budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, co powinno mieć pokrycie w rezerwie na dany rok kalendarzowy, określonej w danej części budżetowej.

***Odpowiedzi na pytania skierowane
do Policyjnego Centrum Informacyjnego
w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie***

- 1. Czy za wykroczenia nieujęte w nowym taryfikatorze, jeśli nie ma przesłanek ujemnych określonych w art. 96 § 2 k.p.w., można nakładać grzywny w drodze mandatu karnego?**
- 2. Czy na sprawcę wykroczenia z art. 51 § 2 k.w., po wykonaniu czynności wyjaśniających w terminie określonym w art. 97 § 1 pkt 2 k.p.w., w przypadku gdy przyzna się do popełnienia zarzucanego mu czynu, a wszystkie okoliczności tego czynu zostaną wyjaśnione, można nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego?**

Ad 1. Zgodnie z art. 2 § 2 k.p.w. uprawniony organ może nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego w wypadkach wskazanych w ustawie i na zasadach w niej określonych. Postępowanie mandatowe zostało uregulowane w rozdziale 17 k.p.w. (art. 95 – 102). Przepis art. 95 § 1 k.p.w. stwierdza, że postępowanie to prowadzi Policja, a inne organy – gdy tak stanowi przepis szczególny. Skreślenie nowelą ustawową z 2003 r. przepisu § 2 art. 95 k.p.w. powoduje, że Policja może prowadzić to postępowanie w sprawach o wszystkie wykroczenia pospolite. Ograniczenia mogą wynikać tylko z braku dodatnich lub zaistnienia ujemnych przesłanek tego trybu (art. 5 § 1 oraz art. 96 i 97 k.p.w.). Do ujemnych przesłanek szczególnych postępowania mandatowego ustawa zalicza:

- potrzebę orzeczenia środka karnego,
- jednoczynowy zbieg wykroczenia i przestępstwa,
- niedopuszczalność tego trybu co do któregokolwiek z naruszonych przepisów w razie ich zbiegu (art. 96 § 2 k.p.w. w zw. z art. 9 § 1 k.w.),
- upływ terminów, o których mowa w art. 97 § 1 k.p.w.

A zatem, jeżeli czyn jest wykroczeniem zagrożonym karą grzywny, nie wyczerpuje zarazem znamion przestępstwa (art. 10 k.w.), nie zachodzi też potrzeba orzeczenia środka karnego i uznaje się za wystarczającą grzywnę w wysokości do 500 zł, a w razie zbiegu przepisów, o którym mowa w art. 9 § 1 k.w., jeśli wszystkie te przepisy podlegają temu trybowi – do 1000 zł, można nałożyć na jego sprawcę mandat karny, chyba że odmówi jego przyjęcia.

Przepis art. 95 § 6 k.p.w. stanowi, że w celu ujednoczenia sposobu reakcji organów mandatowych (wszystkich, a nie tylko Policji) na pewne wykroczenia Prezes Rady Ministrów „(...) określi, w drodze rozporządzenia, zróżnicowaną wysokość mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń, uwzględniając rodzaj naruszonego lub zagrożonego dobra oraz stopień szkodliwości poszczególnych czynów”. Ustawodawca zdecydował, że taksa może obejmować nie wszystkie, lecz tylko wybrane rodzaje wykroczeń, co nie oznacza, że za pozostałe, czyli nieujęte w taryfikatorze wykroczenia nie można nakładać grzywny w drodze mandatu karnego. W nowym taryfikatorze (rozporządzenie Prezesa RM z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń, Dz. U. nr 208, poz. 2023), w przeciwieństwie do poprzedniego, odstąpiono, poza nielicznymi wyjątkami, od „widelkowego” określenia wysokości nakładanej mandatem karnym grzywny. Konsekwencją tego jest, że za wykroczenia wyszczególnione w tym taryfikatorze wysokość kary grzywny jest już ustalona i nie można jej zmienić (obniżyć lub podwyższyć), a za pozostałe wykroczenia, nieujęte

w nim, lecz podległe postępowaniu mandatowemu, funkcjonariusz organu mandatowego może każdorazowo sam ustalić jej wysokość w granicach od 20 do 500 zł (chodzi tu o czyny wyczerpujące znamiona tylko jednego wykroczenia). Należy pamiętać, że taryfikator ma ujednocilić politykę karną organów mandatowych za wybrane, najczęściej występujące i zapewne dlatego w nim określone wykroczenia.

Reasumując, za wykroczenia nieujęte w nowym taryfikatorze, jeśli nie ma przesłanek ujemnych postępowania mandatowego określonych w art. 96 § 2 k.p.w., można nakładać grzywny w drodze mandatu karnego. Z dodanego ubiegłoroczną nowelą ustawową przepisu art. 2 § 1a k.p.w., który wprowadzie dotyczy postępowania sądowego, płynie jednak wskazówka, by w sprawach o wykroczenia stosować przede wszystkim postępowania szczególne, a jednym z nich jest postępowanie mandatowe (najbardziej uproszczone). Skoro w postępowaniu zwyczajnym (najbardziej rozbudowanym) orzekanie powinno następować, gdy brak jest podstaw do rozpoznania sprawy w postępowaniu przyspieszonym lub nakazowym, to organ ścigania – jeżeli zamierza doprowadzić do ukarania sprawcy wykroczenia – powinien inicjować postępowanie sądowe tylko wtedy, gdy rozstrzygnięcie w postępowaniu mandatowym jest niedopuszczalne lub niecelowe.

Ad 2. Wykroczenie z art. 51 § 2 k.w. jest byłym typem kwalifikowanym wykroczenia zakłócenia wybrykiem spokoju lub porządku publicznego (...) ze względu na sposób działania (chuligański charakter) lub cechę sprawcy (będąc pod wpływem alkoholu), jako że obecnie zarówno ono, jak i wykroczenie opisane w § 1 są zagrożone tymi samymi karami (areszt, ograniczenie wolności, grzywna). Wobec tego te dwie okoliczności, dające zmodyfikowaną postać wykroczenia z art. 51 k.w., należałoby traktować jako obciążające wymiar kary (art. 33 § 4 pkt 6 i 7 k.w.). Nowy taryfikator

podaje wysokości kary grzywny nakładanej w drodze mandatu karnego jedynie za zakłócenie spoczynku nocnego – 200 zł i za wywoływanie zgorszenia w miejscu publicznym – 150 zł kwalifikowane z art. 51 § 1 k.w. Nie określa taksy za pozostałe naruszenia wyczerpujące znamiona tego wykroczenia, tj. za zakłócenie spokoju lub porządku publicznego. Nie oznacza to, że nie można nałożyć mandatu karnego w przypadku spowodowania takich skutków. Można go nałożyć także na sprawcę zakłócenia wybrykiem spokoju lub porządku publicznego, z tym że wysokość grzywny nim nałożonej może wynosić od 20 do 500 zł. O tym, czy będzie ona wyższa, czy niższa od wskazanych w taryfikatorze kwot za inne postacie tego wykroczenia, powinny decydować szczegółowe okoliczności danego przypadku (przedmiotowe lub podmiotowe). Z kolei to, że wykroczenie z art. 51 § 2 k.w. charakteryzuje się dodatkowymi znamionami, które obecnie, jak zaznaczyłem wyżej, należałoby traktować raczej jako okoliczności obciążające wymiar kary, a nie kwalifikujące, nie musi dla Policji w każdym przypadku oznaczać konieczności skierowania sprawy do sądu, gdyż może ona stosować postępowanie mandatowe w bardzo szerokim zakresie. Wydaje się, że w sprawie o to wykroczenie celowe byłoby wniesienie wniosku o ukaranie, jeżeli maksymalna grzywna możliwa do nałożenia w drodze mandatu karnego byłaby zbyt niska albo gdyby konieczne było orzeczenie innej kary (ograniczenia wolności lub aresztu).

Przy ewentualnym stosowaniu postępowania mandatowego za to wykroczenie pewnym problemem może być to, że sprawca popełnia je „będąc pod wpływem alkoholu”. Pojęcie „pod wpływem alkoholu”, jak podaje doktryna, jest z jednej strony znaczeniowo szersze, a z drugiej węższe od pojęcia „stan po użyciu alkoholu” w tym „stan nietrzeźwości”. Węższe, ponieważ wskazuje na istnienie związku pomiędzy alkoholem a czynem, a szersze, ponieważ nie musi oznaczać stanu zatrucia alkoholem, a np. stan głodu alko-

holowego albo taki stan, gdy alkohol doprowadził do zmiany w psychice sprawcy i one znalazły odzwierciedlenie w czynie. Przyjmuje się, że sprawca będący w stanie nietrzeźwości i dopuszczający się naruszenia prawa działa „będąc pod wpływem alkoholu” (M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*. Warszawa 1998, s. 144-145). Okoliczność ta już od 1 września 1998 r. nie stanowi ujemnej przesłanki postępowania mandatowego. Dawniej, wraz z chuligańskim charakterem czynu była traktowana jako przeszkoda w stosowaniu postępowania mandatowego. Była określona w rozporządzeniu wykonawczym, co krytykowała doktryna, np. prof. T. Grzegorzczuk pisał m.in.: *„Natomiast dwa pierwsze wyłączenia (chuligaństwo i stan po użyciu alkoholu) mogą budzić zastrzeżenia. Czy rzeczywiście czynią one wagę naruszenia od razu tak znaczną, że grzywna przewidziana w trybie mandatowym jest karą zbyt łagodną? Czy nie można pozostawić tu organowi mandatowemu swobody decyzji? Wątpliwości budzi też fakt, że przeszkody owe normuje się pozakodeksowo i to w rozporządzeniu, które wedle k.p.w. określać ma tylko „zasady i sposób nakładania, uiszczania i ściągania” grzywien (art. 68). Przeszkody prawne trybu nie mieszczą się w tym upoważnieniu i winny być określone w kodeksie.”* (T. Grzegorzczuk, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*. Warszawa 1995, s. 258). Ustawodawca w obecnie obowiązującym Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia, w przeciwieństwie do regulacji zawartych w Kodeksie karnym skarbowym, nie uznał za stosowne wskazać stanu po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka (bycia pod wpływem alkoholu) jako ujemnej przesłanki postępowania mandatowego w sprawach o wykroczenia pospolite, a przecież miał świadomość, że wcześniej okoliczność ta taką przesłanką była. Należy więc sądzić, że uczynił to świadomie i racjonalnie, a jeśli tak, to znajdowanie się sprawcy czynu w stanie po użyciu alkoholu (także w stanie nietrzeźwości) lub podobnie

działającego środka w chwili jego popełnienia nie wyklucza stosowania wobec niego postępowania mandatowego, zwłaszcza że nałożenie mandatu karnego może być odsunięte w czasie (art. 97 § 1 i 2 k.p.w.). Znajdowanie się sprawcy czynu w stanie po użyciu alkoholu, szczególnie w stanie nietrzeźwości, może jedynie budzić wątpliwości co do tego, czy jest on zdolny do złożenia prawnie skutecznego (niewadliwego) oświadczenia woli w przedmiocie wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego. Według art. 82 k.c.: *„Nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych”*. Gdyby więc z takiego powodu świadome i swobodne podjęcie przez niego decyzji woli w tej kwestii było wyłączone, oznaczałoby to brak wymaganej zgody na nałożenie mandatu karnego. Gdyby mandat taki został jednak nałożony, to wprawdzie byłby wadliwy, ale prawomocny i niepodlegający uchyleniu w trybie art. 101 k.p.w. Reakcje organizmu ludzkiego na alkohol są zróżnicowane. Uważam, że funkcjonariusz Policji stykający się ze sprawcą będącym pod wpływem alkoholu jest w stanie wstępnie ocenić jego zdolność do podejmowania decyzji woli w przedmiocie ukarania. Jeżeli uzna, że zdolność tę posiada i godzi się na przyjęcie mandatu karnego, to może na niego nałożyć taki mandat na miejscu czynu – „od ręki”. W przeciwnym wypadku, gdy mimo to uważa, że sprawę można zakończyć nałożeniem mandatu karnego, powinien z tym poczekać do wytrzeźwienia sprawcy. Odsunięcie ukarania w czasie może być też uzasadnione potrzebą przeprowadzenia niezbędnych czynności wyjaśniających, np. w celu ustalenia, czy nietrzeźwy sprawca był w chwili czynu zdolny do zawinienia, jako że w postępowaniu mandatowym, podobnie jak w każdym innym postępowaniu

w sprawach o wykroczenia, odpowiedzialność karna opiera się na kryterium winy indywidualnej. Artykuł 1 § 2 k.w. stanowi: „*Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu*”. Dla bytu postępowania mandatowego nie może być wątpliwości zarówno co do czynu, jak i co do osoby jego sprawcy. W poruszanej kwestii należy przyjąć, że wątpliwości takie były, w szczególności co do czynu, a mianowicie, czy był on w ogóle wykroczeniem, a jeśli tak, to z jakiego przepisu należałoby go zakwalifikować (problem skutku).

Wobec tego, w stosunku do sprawcy wykroczenia z art. 51 § 2 k.w., po wykonaniu czynności wyjaśniających w trybie art. 97 § 1 k.p.w., gdy przyznaje się on do popełnienia zarzucanego mu czynu, a okoliczności popełnienia tego czynu nie budzą wątpliwości, można zastosować postępowanie mandatowe. Gdyby było inaczej, to racjonalny normodawca nie ujmowałby w nowym taryfikatorze wykroczenia, którego charakter wskazuje, że sprawca w chwili jego popełnienia z reguły znajduje się w stanie po użyciu alkoholu. Chodzi o wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r., nr 147, poz. 1231 z późn. zm.), polegające na spożywaniu napojów alkoholowych w miejscach objętych zakazem ich spożywania, za którego popełnienie taryfikator ten przewiduje grzywnę w wysokości 100 zł (Tab. A, poz. 52). W rozporządzeniu wcześniejszym, obecnie uchylonym, wykroczenie to również podlegało postępowaniu mandatowemu. W omawianej tu kwestii, dotyczącej sposobu reakcji na wykroczenie z art. 51 § 2 k.w., można pójść jeszcze dalej; w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie – przesłanki przedmiotowe (charakter i okoliczności czynu) lub podmiotowe (właściwości i warunki osobiste sprawcy) – nawet odstąpić od ukarania, a poprzestać na zastosowaniu środków oddziaływania wychowawczego, o których mowa w art. 41 k.w., ponieważ postępowanie w sprawach o wykro-

czenia, w przeciwieństwie do postępowania karnego, nie opiera się na zasadzie legalizmu, lecz na zasadach oportunistycznym i preferencji środków pozakarnych.

Tak więc, w zależności od okoliczności, w jednym wypadku celowe może być ukaranie sprawcy (w postępowaniu mandatowym lub przed sądem), a w innym – odstąpienie od ukarania i zastosowanie wobec niego środków oddziaływania wychowawczego. Możliwe jest też zarówno zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego, jak i ukaranie sprawcy (art. 61 § 1 pkt 2 k.p.w.).

Reasumując, nie można wykluczyć możliwości nałożenia mandatu karnego za wykroczenie z art. 51 § 2 k.w. Za prof. T. Grzegorzcykiem wypada podkreślić, że funkcjonariuszowi Policji, działającemu na „pierwszej linii” walki z wykroczeniami należy pozostawić pewną swobodę w podejmowaniu decyzji co do wyboru sposobu reakcji na nie. W ocenie jego działań istotne powinno być to, czy mieszczą się one w granicach obowiązującego prawa i są zgodne z przyjętymi standardami postępowania.

Czy jest dopuszczalne stosowanie postępowania mandatowego za popełnienie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. (w szczególności kradzieży sklepowej) z przedstawieniem ewentualnych uwarunkowań i zaleceń proceduralnych?

Wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. zagrożone jest karą aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. W § 4 tego przepisu przewidziano możliwość orzeczenia środka karnego w postaci obowiązku zapłaty równowartości ukradzonego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona. Jeśli więc rzecz, będącą przedmiotem kradzieży lub przywłaszczenia, sprawca bez pomniejszenia jej wartości zwrócił właścicielowi albo została mu ona odebrana, to nie ma podstaw do orzeczenia wspomnianego wyżej środka

karnego. W takim wypadku znika przeszkoda do stosowania postępowania mandatowego.

Postępowanie mandatowe jest trybem szczególnym, w którym do nałożenia grzywny dochodzi zwykle nie na podstawie dowodów, lecz spostrzeżeń własnych organu mandatowego, choć posiadania i przeprowadzenia dowodów, nawet w ścisłym tego słowa znaczeniu, nie można wykluczyć, a niekiedy jest to wręcz konieczne, zwłaszcza w celu rozwiania wątpliwości zarówno co do czynu, jak i co do osoby jego sprawcy, gdyż dla bytu tego postępowania nie mogą one budzić wątpliwości. Ze względu na najbardziej uproszony charakter tego postępowania dokumentację z podjętych w jego toku czynności należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Jeśli bowiem ustalenia z czynności wyjaśniających prowadzonych w trybie przepisów art. 54 k.p.w., w sytuacji opisanej w jego § 3, można udokumentować w notatce urzędowej, to w toku postępowania mandatowego, jeżeli fakt popełnienia wykroczenia i osoba jego sprawcy nie budzą wątpliwości, można poprzestać na zapisie w notatniku służbowym, bo jaką niby rolę w takim wypadku miałyby odegrać notatka albo protokoły przesłuchania świadków oraz sprawcy? Dokumentacja ta jest konieczna do wniosku o ukaranie (art. 57 § 4 w zw. z art. 54 § 1, 3 – 7 k.p.w.), ale nie do nałożenia mandatu karnego. Należy zważyć, że czynności wyjaśniające na potrzeby postępowania mandatowego, czyli w trybie art. 97 § 1 k.p.w., można przeprowadzić w razie potrzeby i to niezbędnym zakresie, a w trybie art. 54 k.p.w. – należy je przeprowadzić (§ 1 – „(...) *Policja przeprowadza czynności wyjaśniające*”). Różnica w tych regulacjach prawnych jest więc wyraźna. Jeśli zatem nie ma potrzeby, to Policja w postępowaniu mandatowym powinna ograniczyć swoje czynności do dokonania niezbędnych ustaleń i utrwała je w najprostszy dopuszczalny, a zarazem wystarczający w danych okolicznościach sposób. Moim zdaniem, na potrzeby trybu mandatowego, w przypadku interwencji po-

licyjnej w związku z niebudzącą wątpliwości kradzieżą sklepową, za wystarczające należy uznać wysłuchanie uczestników zdarzenia, a gdy jest ono także zarejestrowane – obejrzenie zapisu z monitoringu i udokumentowanie tego w notatniku służbowym (gdy interwencja kończy się nałożeniem mandatu karnego).

W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę na silne oddziaływanie wychowawcze postępowania mandatowego ze względu na szybkość reakcji na wykroczenie. Każde wykroczenie jest przypadkiem indywidualnym i tak też powinno być oceniane przez funkcjonariuszy Policji, także wtedy, gdy na jego sprawcę nakładają mandat karny. Może więc być tak, że zarówno za wykroczenie nieumyślne w ruchu drogowym, jak i za wykroczenie umyślne przeciwko mieniu kara będzie zbliżona. Różne bowiem okoliczności mogą o tym decydować (zwłaszcza, gdy nie ma ustalonej taksy) – zarówno te, które charakteryzują czyn, jak i te, które odnoszą się do jego sprawcy, przede wszystkim społeczna szkodliwość czynu i stopień winy, o czym decyduje określona postać strony podmiotowej (umyślność lub nieumyślność). Jeśli funkcjonariusz Policji uzna, że za drobną kradzież sklepową, w danym przypadku, grzywna możliwa do nałożenia w drodze mandatu karnego jest niewystarczająca, niech prowadzi czynności w trybie art. 54 k.p.w.

Reasumując, uważam za dopuszczalne stosowanie postępowania mandatowego wobec sprawców drobnych kradzieży sklepowych, gdy nie zachodzi potrzeba orzekania środka karnego i za wystarczającą uznaje się grzywnę w wysokości przewidzianej dla tego trybu. Gdy okoliczności danego przypadku nie budzą wątpliwości i nie ma potrzeby przeprowadzania czynności wyjaśniających w trybie art. 97 § 1 k.p.w., poczynione ustalenia na miejscu czynu i fakt ukarania wystarczy udokumentować w notatniku służbowym.

1. Czy funkcjonariusz Policji, który znajduje się pod wpływem alkoholu i nosi przy sobie broń służbową, podlega odpowiedzialności z art. 51 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. nr 53, poz. 549)?
2. Jeżeli policjant, o którym mowa wyżej, posiada inną broń palną (myśliwską), czy na podstawie przepisów tej ustawy, w przypadku wyżej opisanym, będzie podlegać odpowiedzialności za wykroczenie?

Skoro zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. nr 53, poz. 549) przepisy tej ustawy nie dotyczą m.in. broni i amunicji stanowiących uzbrojenie Sił Zbrojnych RP, **Policji**, ABW, AW, BOR, SG, SW oraz innych państwowych formacji uzbrojonych, w odniesieniu do których dostęp do broni i amunicji regulują odrębne przepisy, i w żadnym z nich nie ma odstępstwa od tej reguły, a przepisy karne w niej zawarte stanowią naruszenie jej postanowień, a nie innych ustaw (np. ustawy o Policji), to nie można na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 4 tej ustawy stawiać policjantowi zarzutu noszenia broni służbowej w stanie po użyciu alkoholu lub substancji psychotropowych albo podobnie działającego środka. Jeżeli art. 3 pkt 1 ustawy o broni i amunicji mówi o niestosowaniu jej przepisów we wskazanych w tym przepisie przypadkach bez żadnego ograniczenia, to należy przez to rozumieć, że chodzi o niestosowanie zarówno jej przepisów o charakterze administracyjno-prawnym (art. 1-49), jak i karnym (art. 50-51). Przedmiotem wykroczenia z art. 51 ust. 2 pkt 4 ustawy o broni i amunicji może zatem być jedynie broń, do której dostęp reguluje ta właśnie ustawa, a nie inna. Tak więc podmiotem (sprawcą) tego wykroczenia może być tylko taki posiadacz (użytkownik) broni, który uzyskał lub mógł uzyskać pozwolenie na broń (dopuszczenie do jej posiadania) wydane na podstawie tej ustawy. Jeśli dostęp do broni

funkcjonariuszy określonego organu (tu Policji) regulują przepisy innej ustawy (bez odesłania do ustawy o broni i amunicji), to – w przypadku zachowań tychże funkcjonariuszy, sprzecznych z postanowieniami ustawy o broni i amunicji – nie można do nich pomocniczo stosować przepisów zarówno samej ustawy o broni i amunicji, jak i przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie, ze względu na wyraźny zakaz płynący z jej art. 3 pkt 1.

Nie ma natomiast żadnych przeszkód do stosowania przepisów karnych zawartych w tej ustawie, w razie ich naruszenia, wobec policjanta, który posiada broń (myśliwską lub inną) na podstawie pozwolenia na broń albo karty rejestracyjnej broni pneumatycznej wydanych na jej podstawie, ponieważ o ocenie prawnej jego zachowania decyduje wtedy nie to, kim jest, lecz to, na podstawie jakiej ustawy uzyskał dostęp do broni. Jeżeli osoba posiada broń na podstawie przepisów ustawy o broni i amunicji, to niezależnie od tego, czy jest policjantem, żołnierzem, parlamentarzystą, prokuratorem, czy sędzią, stosuje się do niej przepisy tej ustawy, także karne (prokurator i sędzia za wykroczenia ponoszą odpowiedzialność tylko dyscyplinarną).

Tak więc policjant, o którym mowa w pytaniu drugim, może być pociągnięty do odpowiedzialności za wykroczenie z art. 51 ust. 2 pkt 4 ustawy o broni i amunicji, jeżeli będzie nosił legalnie posiadaną jakąkolwiek broń niestanowiącą uzbrojenia Policji (np. broń palną myśliwską) będąc w stanie po użyciu alkoholu lub substancji psychotropowych albo podobnie działającego środka, gdyż w takim wypadku ma on dostęp do tej broni nie na podstawie ustawy o Policji, lecz ustawy o broni i amunicji i w związku z tym jest obowiązany przestrzegać jej przepisów. Musi, jak każdy legalny posiadacz broni, liczyć się z konsekwencjami ich naruszenia (odpowiedzialnością administracyjną i karną).

Nie podlega odpowiedzialności za to wykroczenie policjant, który znajdując się w stanie odurzenia nosi broń

służbową, ponieważ broń ta stanowi uzbrojenie Policji i ma on do niej dostęp nie na podstawie ustawy o broni i amunicji, lecz na podstawie ustawy o Policji oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie, a w takim wypadku przepisów ustawy o broni i amunicji nie stosuje się (art. 3 pkt 1 ustawy o broni i amunicji).

**Wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Warszawie**

**ODPIS ORZECZENIA
NIEPRAWOMOCNEGO**

Sygn. akt II SA 300/03

**W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 28 maja 2004 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia WSA	– Stanisław Marek Pietras (spraw.)
Sędzia WSA	– Bronisław Szydło
Asesor WSA	– Janusz Walawski
Protokolant	– Grzegorz Walczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **28 maja 2004 r.**
sprawy ze skargi **R. M.**

na postanowienie **Komendanta Głównego Policji**

z dnia **15 stycznia 2003 r.** nr **9**

w przedmiocie **stwierdzenia uchybienia terminu do
wniesienia odwołania**

- **uchyla zaskarżone postanowienie,**
- **zaskarżone postanowienie nie podlega wykonaniu
w całości.**

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginalne właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

UZASADNIENIE

Komendant Wojewódzki Policji w S. decyzją z dnia 12 listopada 2002 r. (...) działając na podstawie art. 151 § 1 pkt 1 kpa, odmówił uchylenia prawomocnego orzeczenia Komendanta Wojewódzkiego Policji w S. z dnia 8 marca 2002 r. o ukaraniu R. M. karą dyscyplinarną wydalenia ze służby w Policji.

W odwołaniu do Komendanta Głównego Policji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji.

Komendant Główny Policji postanowieniem z dnia 15 stycznia 2003 r. (...), mając za podstawę art. 134 w zw. z art. 127 § 2 kpa, stwierdził uchybienie terminu do wniesienia odwołania i w uzasadnieniu podał, że powyższą decyzję doręczono skarżącemu za pośrednictwem urzędu pocztowego w dniu 12 listopada 2002 r., o czym świadczy podpisane przez ojca skarżącego poświadczenie zwrotne odbioru, zaś skarżącego pouczono w decyzji o terminie i sposobie wniesienia odwołania. Tymczasem skarżący wniósł odwołanie do Komendanta Głównego Policji, nadając je w urzędzie pocztowym w dniu 27 listopada 2002 r., na co wskazuje stempel pocztowy na kopercie zawierającej przesyłkę. Skoro zatem termin odwołania minął w dniu 26 listopada 2002 r., to powyższe odwołanie wniesione po upływie tego terminu jest z mocy prawa bezskuteczne.

W skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego R. M. wniósł o uchylenie powyższej decyzji i przedstawił dokumenty poświadczające – jego zdaniem – zachowanie terminu do wniesienia odwołania.

W odpowiedzi na skargę Komendant Główny Policji wniósł o jej oddalenie wskazując na dotychczasowe ustalenia faktyczne i prawne.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 97 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przez sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1271 ze zm.) sprawy, w których skargi zostały wniesione do Naczelnego Sądu Administracyjnego przed dniem 1 stycznia 2004 r. i postępowanie nie zostało zakończone, podlegają rozpoznaniu przez właściwe wojewódzkie sądy administracyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270).

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 1 § 1 i 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. nr 153, poz. 1269) sąd administracyjny sprawuje wymiar sprawiedliwości poprzez kontrolę pod względem zgodności z prawem zaskarżonej decyzji administracyjnej i to z przepisami obowiązującymi w dacie jej wydania.

Skarga analizowana pod tym kątem zasługuje na uwzględnienie. Stosownie bowiem do treści art. 134 kpa organ odwoławczy jest m.in. zobowiązany w postępowaniu wstępnym zbadać, czy odwołanie nastąpiło w przewidzianym przepisami terminie, zaś termin ten – zgodnie z art. 129 § 2 kpa wynosi czternaście dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Ponadto zgodnie z art. 7 kpa na organie administracji spoczywa powinność dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy oraz – w myśl art. 77 § 1 kpa – wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego w celu uzyskania w wyniku postępowania takiego obrazu faktycznego, który jest zgodny z rzeczywistością.

Tymczasem w rozpoznawanej sprawie Komendant Główny Policji nie dołożył należytej staranności w zadośćuczynieniu tym powinnościom. Bezsprzeczne jest, że skarżący przesłał odwołanie do organu drugiej instancji w dniu

27 listopada 2002 r. Wskazuje na to w sposób jednoznaczny stempel pocztowy na przesyłce i czego organ zresztą nie kwestionuje.

Natomiast budzi wątpliwości – wbrew stanowisku organu – data doręczenia skarżącemu decyzji. Otóż z załączonego przez organ do akt sprawy poświadczenia odbioru przesyłki, na podstawie którego Komendant Główny Policji wywiódł wniosek o uchybieniu terminu faktycznie wynika, że decyzja została doręczona skarżącemu w dniu 12 listopada 2002 r., o czym świadczy wpisana tam data i podpis ojca skarżącego. Rzecz jednak w tym, że zgodnie z adnotacją zawartą na poświadczeniu odbioru przesyłki, dotyczy ona pisma oznaczonego numerem (...), gdy tymczasem zaskarżona decyzja jest oznaczona – o czym wspomniano już na wstępie uzasadnienia – numerem (...). Wniosek z tego, że organ drugoinstancyjny zbyt pochopnie i w sposób mało wnikliwy dokonał analizy poświadczenia odbioru przesyłki. Tym bardziej, w aktach osobowych sprawy znajduje się również orzeczenie o nr (...) i nie dotyczy ono decyzji z dnia 12 listopada 2002 r. Skarżący zaś dołączył, przy skardze do akt sprawy, odbitkę kserograficzną koperty z przesyłką listu poleconego z Komendy Wojewódzkiej Policji w S., a dotyczącą właśnie pisma oznaczonego nr (...), z datownikiem urzędu nadawczego w S. z dnia 8 listopada 2002 r. i datownikiem urzędu oddawczego w B. z dnia 12 listopada 2002 r.

Reasumując, Komendant Główny Policji podejmując decyzję administracyjną, jest związany wszystkimi rygorami procedury administracyjnej, które zakreślają jego obowiązki w zakresie prowadzenia postępowania i orzekania. Stąd też musi przestrzegać zasady dochodzenia do prawdy obiektywnej, wyczerpująco zebrać, rozpatrzyć i ocenić cały materiał dowodowy oraz uzasadnić swoje stanowisko (art. 7, 77 § 1 i art. 107 § 3 kpa). W rozpoznawanej zaś sprawie nie uczynił zadość tym powinnościom, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

W tym stanie rzeczy, na mocy art. 145 § 1 pkt 1c w zw. z art. 152 i art. 132 cytowanej już wyżej ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi i w zw. z art. 97 § 1 cytowanej wyżej ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, należało orzec jak w sentencji wyroku.

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginale właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

**ODPIS ORZECZENIA
NIEPRAWOMOCNEGO**

Sygn. akt II SA 3715/03

**W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 13 maja 2004 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W.
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia NSA	– Małgorzata Pocztarek (spraw.)
Sędzia NSA	– Małgorzata Jaśkowska
Asesor WSA	– Janusz Walawski
Protokolant	– Grzegorz Walczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **13 maja 2004 r.**
sprawy ze skargi **K. G.**

na **decyzję Komendanta Głównego Policji**
z dnia **22 sierpnia 2003 r. nr 60**

w przedmiocie **odmowy wydania zaświadczenia**

- 1) stwierdza nieważność zaskarżonej decyzji,**
- 2) zaskarżona decyzja nie podlega wykonaniu w całości.**

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginale właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 maja 2003 r. Komendant Wojewódzki Policji w K., na podstawie art. 219 kpa w związku z § 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej (Dz. U. z 2002 r. nr 167, poz. 1373), odmówił wydania p. K. G. zaświadczenia potwierdzającego, że w latach 1985-2000 pełniąc służbę w Plutonie Specjalnym ZOMO w K. oraz Samodzielnym Pododdziale Antyterrorystycznym Policji w K. podejmował co najmniej jedną interwencję w roku przy zwalczaniu fizycznym terroryzmu, co uprawniałoby go do podwyższenia o 2% podstawy wymiaru emerytury policyjnej za każdy rok tej służby.

W uzasadnieniu postanowienia organ I instancji stwierdził, że w sprawie brak jest dokumentów mogących poświadczyć pełnienie przez p. K. G. służby w warunkach uprawniających do podwyższenia emerytury policyjnej, zaś zeznania przesłuchanych świadków są zbyt lakoniczne i nie mogą stanowić dowodów pozwalających na wydanieżądanego zaświadczenia.

W wyniku rozpoznania zażalenia p. K. G. na powyższe postanowienie, decyzją nr 30 z dnia 22 sierpnia 2003 r. Komendant Główny Policji, na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 kpa w zw. z art. 144 kpa utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy, dzieląc w całości ustalenia i ocenę prawną organu I instancji.

Powyższa decyzja stała się przedmiotem skargi p. K. G.

Skarżący zarzucił Wojewódzkiemu Komendantowi Policji w K. zwłokę w wydaniu postanowienia, a nadto

organom obu instancji błąd w ustaleniach faktycznych, skutkujący nieuzasadnioną i niezgodną z prawem odmową wydania stosownego zaświadczenia.

W odpowiedzi na skargę Komendant Główny Policji wniósł o jej oddalenie.

Powołał się na orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, z którego wynika, że ustalenie pełnienia służby w warunkach związanych z fizycznym zwalczaniem terroryzmu należy do organów emerytalnych. Komendant Główny Policji stwierdził także, że skarżący nie ma interesu prawnego w wydaniu zaświadczenia – art. 217 § 2 kpa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona, ponieważ zaskarżona decyzja dotknięta jest wadą nieważności określoną w art. 156 § 1 pkt 2 kpa.

Zgodnie z art. 119 kpa odmowa wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez stronę ubiegającą się o nie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie. Komendant Wojewódzki Policji w K., stosownie do powołanego przepisu, postanowieniem z dnia 31 maja 2003 r. odmówił skarżącemu wydania zaświadczenia o żądanej treści.

Organ odwoławczy, po rozpatrzeniu zażalenia skarżącego na powyższe postanowienie, powinien rozstrzygnąć sprawę także w formie postanowienia, a nie, jak to uczynił, w formie decyzji – por. wyrok NSA z dnia 29 maja 2001 r. II SA 980/00 Lex 55024.

Także w wyroku z dnia 26 marca 1998 r. w sprawie II SA 137/98 Lex 41754 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, iż organ właściwy do rozpatrzenia zażalenia wydaje postanowienie (nie decyzję), w którym utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie wydane przez organ I instancji, albo uchyla to postanowienie w całości lub w części i w tym zakresie orzeka co do kwestii będącej przedmiotem

postanowienia, bądź też uchyla postanowienie w całości lub w części bez orzekania na nowo co do istoty tej kwestii.

Z powyższego wynika, że rozstrzygnięcie organu II instancji, podjęte nieprawidłowo w formie decyzji administracyjnej, nie ma podstawy prawnej – art. 156 § 1 pkt 2 kpa.

W związku z tym, na podstawie art. 145 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270) w zw. z art. 97 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1271), należało orzec jak w sentencji.

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginalne właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

**ODPIS ORZECZENIA
NIEPRAWOMOCNEGO**

Sygn. akt II SA 982/03

**W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 6 maja 2004 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W.
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia NSA	– Małgorzata Borowiec (spraw.)
Sędzia WSA	– Bronisław Szydło
Asesor WSA	– Janusz Walawski
Protokolant	– Beata Gibzińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **6 maja 2004 r.**
sprawy ze skargi **M. W.**

na **orzeczenie Komendanta Głównego Policji**

z dnia **5 lutego 2003 r. nr 5**

w przedmiocie **kary dyscyplinarnej**

- 1. uchyla zaskarżone orzeczenie i utrzymane nim w mocy orzeczenie organu I instancji,**
- 2. zasądza od Komendanta Głównego Policji, na rzecz skarżącej M. W., kwotę 255,00 zł (dwieście pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,**
- 3. zaskarżone orzeczenie nie podlega wykonaniu w całości.**

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginale właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

UZASADNIENIE

Komendant Główny Policji orzeczeniem z dnia 5 lutego 2003 r. nr 5 wydanym na podstawie § 32 ust. 1 i 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień oraz przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów (Dz. U. z 1998 r. nr 4, poz. 14), po rozpatrzeniu odwołania st. asp. M. W. od orzeczenia Komendanta Stołecznego Policji w Warszawie nr (...) z dnia 5 grudnia 2002 r. o ukaraniu karą dyscyplinarną nagany, zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

W uzasadnieniu orzeczenia podano m.in., iż Komendant Stołeczny Policji w Warszawie postanowieniem (...) z dnia 11 października 2002 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne przeciwko st. asp. M. W., która została obwiniona o to, że:

- w dniu 6 września 2002 r. w W., wbrew obowiązkowi właściwej ochrony dowodów rzeczowych przed ich utratą, od obowiązku tego odstąpiła, dopuszczając do zagubienia w niewyjaśnionych okolicznościach dowodów rzeczowych zabezpieczonych do sprawy nr (...) w postaci plecaka i panela radioodtwarzacza m-ki „Sony”, czym naruszyła dyscyplinę służbową określoną w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. nr 7, poz. 58 ze zm.) w związku z § 13 pkt 1 zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 21 z dnia 20 maja 1993 r. w sprawie funkcjonowania organizacji hierarchicznej w Policji w zw. z pkt 35 wytycznych nr 4/2000 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 grudnia 2000 r. w sprawie organizacyjnych zasad prowadzenia postępowania przygotowawczego przez Policję.

Po przeprowadzeniu postępowania dyscyplinarnego Komendant Stołeczny Policji w Warszawie orzeczeniem nr (...) z dnia 5 grudnia 2002 r. uznał st. asp. M. W. winną popełnienia zarzucanego jej czynu i wymierzył za to karę dyscyplinarną nagany.

Od powyższego orzeczenia obwiniona, z zachowaniem terminu, złożyła do Komendanta Głównego Policji odwołanie. Zarzuciła organowi I instancji m.in. oparcie zarzutu na nieprawdziwych przesłankach, błędną i subiektywną ocenę zebranego materiału dowodowego, w tym przyjęcie wiarygodności zeznań świadków, które stoją w sprzeczności ze stanem faktycznym, a także wprowadzenie przez prowadzącą postępowanie dyscyplinarne w błąd organu orzekającego poprzez uwzględnienie w sprawozdaniu dowodów i wniosków w sposób tendencyjny, zmierzający do wykazania jedynie okoliczności obciążających obwinioną.

Rozpatrując odwołanie st. asp. M. W., po dokonaniu analizy materiałów sprawy, organ II instancji stwierdził, że zebrany w toku postępowania dyscyplinarnego materiał dowodowy jednoznacznie potwierdza naruszenie przez obwinioną dyscypliny służbowej w zakresie objętym zarzutem.

Z zeznań świadków sierż. G. G. oraz sierż. szt. C. L. wynika, że w dniu 6 września 2002 r. ok. godz. 9⁰⁰, tj. zaraz po tym, jak sierż. G. G. przyniósł plecak wraz z panelem radioodtwarzacza do pokoju służbowego st. asp. M. W. i pozostawił go na krześle, została ona poinformowana osobno przez każdego z wymienionych policjantów, że przedmioty te są dowodami w sprawie, do której wykonuje czynności procesowe. Policjantka także w złożonym odwołaniu stwierdziła, że po zapoznaniu się z materiałami sprawy wiedziała, że zostały zabezpieczone dowody w postaci plecaka i panela radioodtwarzacza. Znajdujący się w pokoju st. asp. M. W. plecak był widziany jeszcze w ciągu dnia przez innych świadków. Tak więc, obwiniona mając świadomość o zabezpieczonych dowodach rzeczowych, powinna dołożyć wszel-

kich starań, aby właściwie chronić je przed utratą, zniszczeniem bądź uszkodzeniem. Możliwość takiej ochrony miała, gdyż posiadała szafę metalową, w której mogła umieścić zabezpieczone przedmioty. St. asp. M. W. nie dopełniła jednak tego obowiązku i doszło do utraty plecaka wraz ze znajdującym się w nim panelem radioodtwarzacza.

Nie zasługuje na uwzględnienie tłumaczenie obwinionej, iż nie posiadała specjalistycznego przeszkolenia z zakresu pracy dochodzeniowej oraz problematyki nieletnich. Policjantka w stopniu starszego aspiranta, z jedenastoletnim stażem służby winna wiedzieć, że dowody rzeczowe zabezpieczone dla potrzeb procesowych, winny być właściwie chronione przed ich utratą.

Z zebranych w toku postępowania dyscyplinarnego materiałów jednoznacznie wynika, że odpowiedzialność za niewłaściwą ochronę zabezpieczonych do sprawy przedmiotów ponosi st. asp. M. W. Wymieniona bowiem w dniu 6 września 2002 r. wykonywała czynności procesowe z nieletnimi, była w posiadaniu całej dokumentacji związanej ze sprawą i wiedziała o dowodach rzeczowych. Próba obciążenia odpowiedzialnością za zaistniałą sytuację sierż. szt. C. L., czy też zarzut niewłaściwej oceny zebranego materiału dowodowego, wg. organu II instancji może stanowić przyjętą przez st. asp. M. W. linię obrony i nie znajduje odzwierciedlenia w aktach postępowania dyscyplinarnego.

Uwzględniając dotychczasowy przebieg służby obwinionej, niekaralność, fakt otrzymywania wyróżnień, jak również charakter naruszenia dyscypliny służbowej, w ocenie organu II instancji kara dyscyplinarna nagany jest karą adekwatną do stopnia zawinienia.

Z tych też względów zaskarżone orzeczenie należało utrzymać w mocy.

Powyższe orzeczenie stało się przedmiotem skargi p. M. W. do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o jego uchylenie jako niezgodnego z prawdą i oparte-

go na nieprawdziwych przesłankach, uniewinnienie jej od zarzucanego przewinienia lub przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia z uwagi na fakt niepopelnienia przez nią zarzucanego jej czynu.

W uzasadnieniu skargi skarżąca podniosła, iż w postępowaniu dyscyplinarnym pominięto fakty świadczące o braku jej winy.

Zarzut naruszenia dyscypliny służbowej został oparty na nieprawdziwych przesłankach, a złożone przez nią wnioski i dowody zostały rozpatrzone tendencyjnie. Przede wszystkim jednak nie została jej udowodniona wina, która jest podstawą do wymierzenia kary.

Pominięto fakty świadczące o winie i naruszeniu dyscypliny służbowej przez C. L. występującego w tym postępowaniu w charakterze świadka.

Skarżąca wskazała, iż nie przyczyniła się do utraty dowodu rzeczowego, gdyż nie była za niego odpowiedzialna w czasie zaginięcia. Za dowód ten odpowiedzialność ponosi C. L., który dowód rzeczowy pobrał od G. G. To niekompetencja C. L. doprowadziła do wszczęcia przeciwko niej postępowania dyscyplinarnego. Wskazała, iż przedmiotowy dowód rzeczowy, za którego utratę poniosła odpowiedzialność dyscyplinarną, został pobrany przez C. L. i nie został przez niego odpowiednio zabezpieczony przed utratą lub zniszczeniem. Przede wszystkim jednak został on wydany przez C. L. nieletniemu S. R. Podczas przesłuchania C. L. przyznał, iż dowód rzeczowy potraktował jako depozyt. Świadczy to o tym, iż jako funkcjonariusz z 10-letnim stażem służby nie widzi on różnicy pomiędzy dowodem rzeczowym w sprawie a depozytem osoby zatrzymanej. Skarżąca podkreśliła, iż materiały sprawy, w której był zabezpieczony przedmiotowy dowód rzeczowy, zostały jej przydzielone do dalszej realizacji już po fakcie ujawnienia braku dowodu rzeczowego (po ok. 5 dniach).

Nie kwitowała tej sprawy, lecz podobnie jak inni pra-

cownicy referatu wykonywała w niej jedynie pewne czynności procesowe.

Komendant Główny Policji w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie i podtrzymał argumenty wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. zważył, co następuje:

Na wstępie należy wyjaśnić, iż zgodnie z art. 97 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1271) sprawy, w których skargi zostały wniesione do Naczelnego Sądu Administracyjnego przed dniem 1 stycznia 2004 r. i postępowanie nie zostało zakończone, podlegają rozpoznaniu przez właściwe wojewódzkie sądy administracyjne na podstawie przepisów ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Sądem właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest Wojewódzki Sąd Administracyjny w W., gdyż na obszarze tego sądu znajduje się siedziba organu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

Zauważyć należy, iż podstawę prawną wydanych w sprawie orzeczeń Komendanta Stołecznego Policji w Warszawie z dnia 5 grudnia 2002 r. stanowił przepis § 24 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień oraz przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów (Dz. U. z 1998 r. nr 4, poz. 14), Komendanta Głównego Policji zaś z dnia 5 lutego 2002 r. przepis § 32 ust. 1 i 4 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia.

Wskazać należy, iż rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 7, poz. 58 ze zm.), który upoważniał do określenia w drodze rozporządzenia szczególnych zasad i trybu udzielania wyróżnień, przepro-

wadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania w nich kar i ich wykonywania, odwoływania się od wymierzonych kar, a także właściwość przełożonych w tych sprawach.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 8 października 2002 r. nr K 36/00 OTKH 2002/5/03 uznał art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., iż upoważnienie ustawowe zamieszczone w art. 139 ust. 2 ustawy nie spełnia warunków przewidzianych w art. 92 ust. 1 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny ustalił, iż utrata mocy obowiązującej art. 139 ust. 2 ustawy o Policji w części dotyczącej postępowania dyscyplinarnego nastąpi z dniem 30 września 2003 r. Utrata mocy obowiązującej przepisu upoważniającego art. 139 ust. 2 ustawy o Policji spowodowała, iż powołane rozporządzenie utraciło moc obowiązującą.

W związku z powyższym sąd rozważał legalność wydanych w sprawie orzeczeń na podstawie przepisów ustawy o Policji w brzmieniu obowiązującym w chwili ich wydania. Kwestie dotyczące postępowania administracyjnego reguluje ustawa z dnia 14 marca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Wskazuje ona sposób postępowania i zasady orzekania organu w przypadku wniesienia odwołania (art. 127-140 kpa).

Zagadnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej policjantów reguluje rozdział 10 ustawy o Policji art. 132-144a.

W myśl art. 132 ust. 1 ustawy o Policji policjant podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie dyscypliny służbowej oraz w innych przypadkach określonych w ustawie.

Rodzaje kar określa przepis art. 134 ust. 1 pkt 1-10 ustawy, tryb odwołania od orzeczenia dyscyplinarnego reguluje art. 139 ust. 1a, 16 ustawy, ust. 3 tego artykułu zaś przewiduje możliwość złożenia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego od orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne.

W niniejszej sprawie zagadnieniem podstawowym do rozstrzygnięcia jest rozważenie, czy zebrany w postępowaniu dyscyplinarnym materiał dowodowy pozwolił organom Policji na uznanie skarżącej za winną popełnienia czynu określonego w orzeczeniu dyscyplinarnym, który to fakt skarżąca kwestionuje.

Stosownie do § 1 pkt 9 zakresu obowiązków skarżącej z dnia 25 września 2002 r. (k. 63 akt dyscyplinarnych) była ona zobowiązana do zabezpieczenia dowodów rzeczowych i ich przechowywania zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sposób postępowania z dowodami rzeczowymi, w tym ich zabezpieczenie, określają wytyczne nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 grudnia 2000 r.

Z akt sprawy wynika, iż w dniu 5 września 2002 r. o godz. 16⁰⁰ mł. asp. D. Ź. z Komisariatu Policji (...) sporządził protokół zatrzymania rzeczy – plecaka koloru czarnego, wewnątrz którego znajdował się panel sterujący do radioodtwarzacza marki „Sony” typ XR-C5300R (k. 14 – akt dyscyplinarnych). Przekazał on m.in. ten dokument wraz z ww. plecakiem dyżurnemu asp. szt. J. Sz. (dowód – zeznania świadka D. Ź. k. 83 akt, notatka służbowa asp. R. B. k. 55 akt dyscyplinarnych). Następnie na polecenie dyżurnego J. Sz. dowód rzeczowy został przekazany, za potwierdzeniem, przez sierż. szt. S. B. sierż. P. K. (dowód notatka służbowa k. 57 akt dyscyplinarnych, zeznania świadka S. B. k. 92 akt).

Z zeznań świadka sierż. P. K. wynika, iż w dniu 5 września 2002 r., około godz. 22³⁰ sierż. szt. S. B. przyniósł mu sprawę nieletnich wraz z czarnym plecakiem. Nie sprawdził on jego zawartości, gdyż zaczął przekazywać służbę zmiennikowi sierż. G. G. Poinformował go, iż w KWP zarezerwowany jest numer i tam trzeba wpisać sprawę oraz, że do tej sprawy jest depozyt w postaci plecaka (dowód – zeznania świadka P. K. k. 88 akt dyscyplinarnych, notatka służbowa ww. k. 34).

Sierż. G. G. przyznał okoliczności podane przez P. K. Wskazał, iż zajrzał do plecaka, w którym był panel samochodowy. Wpisał sprawę do KW, lecz z przeoczenia nie opisał co zawierają otrzymane materiały oraz to, iż w tej sprawie jest dowód rzeczowy. Dokumenty sprawy przekazał zastępcy naczelnika Sekcji Prewencji podkom. A. S., który tego dnia pełnił służbę. Natomiast plecak przekazał bezpośrednio pracownikowi Referatu do Spraw Nietletnich i Patologii sierż. szt. C. L. (dowód – zeznania świadka G. G. k. 89 akt dyscyplinarnych).

Zastępca Naczelnika Sekcji Prewencji KP (...) podkom. A. S. stwierdził, iż w dniu 6 września 2002 r. pełnił służbę w godz. 8⁰⁰-15³⁰ i sprawował nadzór m.in. nad Referatem ds. Nietletnich i Patologii, który wchodzi w skład Sekcji Prewencji. Około godz. 8⁰⁰ otrzymał od dyżurnego Sekcji sierż. szt. G. G. materiały sprawy, z którymi się zapoznał i zadekretował. Była tam również sprawa włamania do samochodu i kradzieży panela radia, do której zatrzymano nietletnich sprawców.

Do materiałów tej sprawy nie przekazano żadnych dowodów rzeczowych oraz nie poinformowano, że takie dowody zostały zabezpieczone. Materiały te przekazał I. G. celem ich zarejestrowania. Świadek podkreślił, iż zgodnie z obowiązującymi zasadami dyżurny, w tym przypadku G. G., miał obowiązek wpisać do książki wydarzeń samo zdarzenie oraz opisać dokumenty, jakie otrzymał w tej sprawie, w tym dowody rzeczowe. Dowody te powinien przekazać razem ze sprawą. Jedynie w przypadku, gdy dowody rzeczowe są dużej objętości, zdarza się, że są one przekazywane bezpośrednio do prowadzącego sprawę, lecz są to przypadki sporadyczne (dowód – zeznania świadka podkom. A. S. k. 94 akt).

Świadek I. G. – sekretarka Sekcji Prewencji KP (...) – przyznała, iż w dniu 6 września 2002 r. otrzymała od podkom. A. S., teczkę z materiałami, w tym sprawę dotyczącą

zatrzymania nieletnich. Nie została przez niego poinformowana, że w tej sprawie są zabezpieczone dowody oraz nie otrzymała żadnego dokumentu potwierdzającego ich istnienie. Potwierdziła praktykę przekazywania dowodów rzeczowych wskazaną przez podkom. A. S. Wyjaśniła, iż odbiór spraw nadchodzących do Referatu ds. Nieletnich i Patologii kwitował jej kierownik kom. P. T. Gdy pracował on na drugą zmianę, a zachodziła potrzeba wykonania jakiś czynności w sprawie, wówczas materiały pobierał jeden z pracowników referatu, lecz nie kwitował w dzienniku ich odbioru.

W dniu 6 września 2002 r. materiały dotyczące sprawy zatrzymanych nieletnich pobrała M. W., ale nie kwitowała ich odbioru. Uczynił to dopiero około godz. 14⁰⁰ kom. P. T. (dowód – zeznania świadka I. G. k. 97, notatka służbowa ww. k. 35).

Kierownik Referatu do Spraw Nieletnich i Patologii w dniu 6 września 2002 r. zapoznał się z aktami sprawy dotyczącej włamania do samochodu i kradzieży panela samochodowego, napisał kartę nadzoru i przydzielił tę sprawę asp. M. W., która tego dnia sprawą tą się zajmowała. Czytając materiały tej sprawy dowiedział się, że w tej sprawie zostały zabezpieczone przez Wydział Kryminalny dowody rzeczowe w postaci plecaka i panela radia. Wówczas poprosił p. M. W. o ich pokazanie. Okazało się, że dowodów tych nie ma.

W trakcie rozmowy telefonicznej przeprowadzonej przez st. asp. M. W. z matką jednego z nieletnich sprawców włamania do samochodu ustalono, iż poszukiwany plecak znajduje się w jej domu. Na prośbę M. W. p. B. R. przywiozła plecak, w którym nie było jednak panela radioodtwarzacza samochodowego. Wyjaśniła, że zabrała go ze świetlicy, do której przyniósł go jej syn. Skąd on go wziął nie jest jej wiadomym. Podczas przeszukania mieszkania, w którym zamieszkuje nieletni z rodziną, panela nie znaleziono (dowód – notatka służbowa k. 1).

Zauważyć należy, iż w dniu 6 września 2002 r. sprawą

nioletnich – S. R. i D. Z. – sprawców włamania do samochodu, zajmowało się kilku funkcjonariuszy Referatu Nioletnich i Patologii. Była to M. W., D. Ł., C. L., P. N.

Każdy z nich wykonywał określone czynności. Skarżąca M. W. przesłuchiwała nioletnich. Nioletniego S. R. przekazała C. L. celem doprowadzenia do technika kryminalistyki w celu wykonania zdjęć sygnalicznych. W tym czasie D. Ł. doprowadził na zdjęcie D. Z. Wykonując czynności w tej sprawie, st. asp. M. W. w godz. od 12³⁰ do 14³⁰ przebywała w świetlicy. Następnie, ok. godz. 15⁰⁰ materiały te przekazała komendantowi.

Na rozprawie przed sądem skarżąca wyjaśniła, iż informację o tym, że w sprawie zabezpieczony został plecak z panelem radioodtwarzacza samochodowego powzięła podczas przesłuchania nioletnich z protokołu ich zatrzymania oraz notatki urzędowej sporządzonej przez policjantów, którzy ich zatrzymywali. Nie otrzymała ona jeszcze wówczas całości akt sprawy przydzielonej jej przez komendanta, w których powinien znajdować się dokładny opis i forma zabezpieczonych w sprawie dowodów rzeczowych. Podkreśliła, iż żaden ze współpracowników nie informował jej o tym, że odebrał dowód rzeczowy od dyżurnego lub z sekretariatu, a o fakcie jego braku dowiedziała się dopiero od kierownika Referatu.

Przyznała, że przebywając w pokoju 11, oczekując na świadka wezwanego w innej sprawie, robiąc miejsce na krzesło, przestawiła „jakiś” plecak z krzesła na stół, przy czym była przekonana, że jest to własność kogoś z kolegów z pokoju.

Poza przedmiotami umieszczonymi na kwitach depozytowych nie wydawała nioletnim innych przedmiotów.

W świetle zeznań świadka sierż. szt. C. L., polecił on dyżurnemu Sekcji Prewencji, sierż. G. G., który przyniósł do pokoju nr 11, w którym pracują policjanci Referatu ds. Nioletnich i Patologii plecak, by postawił go na krzesło. Plecak nie był w żaden sposób opisany.

O powyższym poinformował asp. M. W. Świadek przy-

znał, że nie sprawdzał jego zawartości i traktował go jako depozyt, a nie dowód rzeczowy w sprawie (dowód – zeznania świadka C. L.).

Z materiałów zgromadzonych w sprawie, m.in. sprawozdania z postępowania dyscyplinarnego – k. 117 oraz z zeznań świadka P. T. – k. 107 akt wynika, że policjanci z Referatu do Spraw Nieletnich i Patologii nie zostali przeszkoleni w zakresie przepisów dotyczących postępowania z dowodami rzeczowymi.

Podkreślić należy, iż podjęte bezpośrednio po ujawnieniu braku dowodów rzeczowych działania nie doprowadziły do odzyskania panela radioodtwarzacza. Znaleziono jedynie plecak.

W sprawie nie wyjaśniono jednak dokładnie okoliczności związanych z wydaniem plecaka nieletniemu S. R. Nie rozważono możliwości okazania małoletniemu osób, wśród których była osoba, która mu ten plecak wydała.

Jednakże podjęcie tych czynności byłoby celowe wówczas, gdyby ustalono, iż w momencie wydania nieletniemu plecaka panel się tam znajdował.

Jak wyżej wskazano, sierż. G. G. otrzymując plecak sprawdził jego zawartość, lecz „ze zwykłego przeoczenia” nie wpisał go do materiałów sprawy oraz w sposób przewidziany przepisami nie zabezpieczył. Przedmiotowy plecak, w żaden sposób nieoznaczony, oddał bez jakiegokolwiek potwierdzenia C. L., który uznając go za depozyt także nie podjął żadnych czynności w celu jego opisanie i zabezpieczenia. Nie sprawdził również jego zawartości.

W tych warunkach dokonana w sprawie ocena materiału dowodowego i uznanie przez organ orzekający, iż to skarżąca odstępiała od obowiązku właściwej ochrony dowodów rzeczowych przed ich utratą i dopuściła do zagubienia w niewyjaśnionych (w tym przypadku przez organ) okolicznościach dowodów rzeczowych niezabezpieczonych przez G. G., czym naruszyła dyscyplinę służbową określoną w art. 58 ust. 1 ustawy o Policji, nasuwa istotne wątpliwości.

Stosownie do art. 107 § 3 kpa decyzja administracyjna powinna zawierać uzasadnienie faktyczne, wskazujące fakty uznane przez organ za udowodnione z przytoczeniem dowodów, na których ustalenia te oparto, a także podaniem przyczyn, dla których odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej innym dowodom zebranym w sprawie.

Wymagań tych nie spełniają zarówno zaskarżone orzeczenie, jak i orzeczenie organu pierwszej instancji.

Zważywszy na powyższe, Wojewódzki Sąd Administracyjny stwierdza, że w dotychczasowym postępowaniu rozpatrzenie sprawy nastąpiło z naruszeniem art. 7 kpa, art. 8 kpa, art. 77 § 1 kpa, art. 80 kpa i art. 107 § 3 kpa przez nieuwzględnienie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego i niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności faktycznych. Przy ponownym rozpatrzeniu sprawy organy orzekające winny uwzględnić wyżej omówione wskazania odnośnie kierunków dalszego prowadzenia sprawy.

Wyżej omówione uchybienia powodują konieczność uchylecia zaskarżonego orzeczenia i utrzymania nim w mocy orzeczenia organu I instancji na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. „c” ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270).

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 200, art. 205 § 2 i 3 powołanej ustawy oraz § 18 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Rozstrzygnięcie w kwestii wykonalności oparto na przepisie art. 152 powołanej ustawy.

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginale właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

**ODPIS ORZECZENIA
NIEPRAWOMOCNEGO**

Sygn. akt II SA 156/03

**W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 2 marca 2004 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W.
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia NSA	– Małgorzata Pocztarek (spraw.)
Sędzia WSA	– Eugeniusz Wasilewski
A. WSA	– Joanna Kube
Protokolant	– Joanna Ukalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **2 marca 2004 r.**
sprawy ze skargi **M. Ch.**

na **orzeczenie Komendanta Głównego Policji**
z dnia **29 listopada 2002 r.** nr 114

w przedmiocie **wymierzenia kary dyscyplinarnej**

- 1. uchyla zaskarżone orzeczenie oraz utrzymane nim w mocy orzeczenie organu I instancji,**
- 2. stwierdza, iż zaskarżone orzeczenie nie podlega wykonaniu w całości.**

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginale właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta

UZASADNIENIE

Orzeczeniem nr 114 z dnia 29 listopada 2002 r., na podstawie § 32 ust. 1 i 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień oraz przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów (Dz. U. z 1998 r. nr 4, poz. 14), Komendant Główny Policji utrzymał w mocy orzeczenie Komendanta Stołecznego Policji w Warszawie z dnia 15 października 2002 r., na mocy którego M. Ch. został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Z uzasadnienia orzeczenia wynika, że M. Ch. został obwiniony o to, że w II połowie lat 90 XX wieku (do 2000 r.) w W. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, zajmującej się kradzieżami i obrotem skradzionymi samochodami w ten sposób, iż jako funkcjonariusz Policji nie dopełniając swoich obowiązków odstępował w zamian za korzyści majątkowe od czynności zatrzymania osób dokonujących kradzieży samochodów, udzielał informacji o działaniach Policji członkom grup oraz udostępniał im dane z rejestrów policyjnych, tj. o czyn z art. 258 § 1 kk w zw. z art. 231 § 1 kk i art. 228 § 1 kk oraz art. 11 § 2 kk.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla (...) II Wydział Karny z dnia 20 września 2002 r. M. Ch. został tymczasowo aresztowany na czas 3 miesięcy.

Komendant Główny Policji stwierdził, iż zgodnie z art. 132 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. nr 7, poz. 58 ze zm.) policjant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przestępstwa i wykroczenia niezależnie od odpowiedzialności karnej, dlatego nieukończenie postępowania karnego prowadzonego wobec ww. nie stanowiło przeszkody do orzeczenia kary dyscyplinarnej.

Powyższe orzeczenie stało się przedmiotem skargi M. Ch. do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił naruszenie art. 7, 77 § 1, 80 i art. 107 kpa w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 i § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień oraz przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów (Dz. U. nr 4, poz. 14).

Zdaniem skarżącego, naruszenie prawa polega na oparciu zaskarżonego orzeczenia i utrzymanego nim w mocy orzeczenia Komendanta Stołecznego Policji na dowodach zgromadzonych w postępowaniu karnym, udostępnionych przez Prokuraturę Okręgową w W., bez przeprowadzenia przez organ prowadzący postępowanie dyscyplinarne własnych dowodów.

Powołując się na powyższe, skarżący wniósł o uchYLENIE obu orzeczeń.

W odpowiedzi na skargę Komendant Główny Policji wniósł o jej oddalenie, stwierdzając, iż przepisy powołanego wcześniej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. przewidują możliwość włączenia do akt postępowania dyscyplinarnego materiałów przekazanych przez prokuraturę (§ 15 ust. 5 rozporządzenia).

Podał również, że możliwość przeprowadzenia wobec skarżącego postępowania dyscyplinarnego była ograniczona w związku z jego tymczasowym aresztowaniem.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:
Skarga jest uzasadniona.

Zauważyć należy, iż podstawę prawną wydanych w sprawie orzeczeń Komendanta Stołecznego Policji w Warszawie z dnia 15 października 2002 r. stanowiły przepisy art. 134 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji oraz przepis § 24 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw

Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień oraz przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów (Dz. U. z 1998 r., nr 4, poz. 14), zaś Komendanta Głównego Policji z dnia 29 listopada 2002 r. utrzymującego w mocy to orzeczenie – przepis § 32 ust. 1 i 4 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia. Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30, poz. 179 ze zm.), który upoważnia do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania w nich kar i ich wykonywania, odwoływania się od wymierzonych kar, a także właściwość przełożonych w tych sprawach.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 8 października 2002 r. K 36/00 OTKA 200/5/63 uznał art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2002 r. nr 7, poz. 58 ze zm.) za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., iż upoważnienie ustawowe zamieszczone w art. 139 ust. 2 ustawy nie spełnia warunków przewidzianych w art. 92 ust. 1 Konstytucji. W związku z powyższym badanie cyt. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. nie jest celowe. Z chwilą utraty mocy obowiązującej przepisu upoważniającego art. 139 ust. 2 ustawy o Policji, utraciło ono moc obowiązującą. Trybunał Konstytucyjny ustalił, że utrata mocy obowiązującej art. 139 ust. 2 ustawy o Policji w części dotyczącej postępowania dyscyplinarnego nastąpiła z dniem 30 września 2003 r.

W związku z powyższym Sąd rozważał legalność wydanych w sprawie orzeczeń w świetle przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji oraz przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Oceniając sposób przeprowadzenia wobec skarżącego

postępowania dyscyplinarnego należało uznać, iż postępowanie to zostało przeprowadzone w sposób naruszający przepisy art. 7, 75 § 1, 77 § 1 i art. 107 § 3 kpa.

Zgodnie z tymi przepisami obowiązkiem organu było podjęcie niezbędnych kroków do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, a więc przeprowadzenie dowodów koniecznych do ustalenia, czy zarzuty stawiane skarżącemu znajdują potwierdzenie, a następnie w sposób wyczerpujący uzasadnienie swojego stanowiska.

Organ odstąpił od powyższych reguł, albowiem samodzielnie nie przeprowadził żadnego dowodu. Opierając się wyłącznie na materiałach zgromadzonych przez prokuraturę, organ dyscyplinarny stwierdził, że zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że skarżący popełnił zarzucone czyny. Tego rodzaju twierdzenie nie tylko nie znajduje uzasadnienia w ustaleniach poczynionych przez organ, ustaleń tych bowiem brak, ale i jest przedwczesne, ponieważ do chwili obecnej nie zapadł wyrok rozstrzygający o winie skarżącego w popełnieniu zarzuczanych przestępstw.

Należy zgodzić się z Komendantem Głównym Policji, iż postępowanie dyscyplinarne jest postępowaniem samodzielnym i niezależnym od postępowania karnego, a funkcjonariusz Policji podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej niezależnie od odpowiedzialności karnej, należy jednak wyraźnie podkreślić, że ta dwutorowość obu postępowań oznacza, iż w toku każdego z nich konieczne jest czynienie własnych ustaleń oraz ich własnej oceny. Niedopuszczalne jest ograniczenie postępowania dowodowego prowadzonego przez organ administracji publicznej do dowodów zgromadzonych w innym, odrębnym postępowaniu.

Postępowanie dyscyplinarne służy ustaleniu odpowiedzialności innego rodzaju niż odpowiedzialność karna i chociaż niejednokrotnie te same zachowania będą powodowały odpowiedzialność dyscyplinarną i karną, każda z nich musi zostać wykazana przez inny organ, w innym trybie za po-

mocą środków dowodowych, które z punktu widzenia organu prowadzącego postępowanie są konieczne do uzyskania realizowanego przez organ celu.

Z tych względów uznając, iż w sprawie doszło do naruszenia prawa procesowego w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, na podstawie art. 145 § 1 pkt 1c ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270) oraz art. 97 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych oraz ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1271), należało orzec jak w sentencji.

Za zgodność z oryginałem:
Na oryginale właściwe podpisy

Beata Gibzińska
referent - stażysta